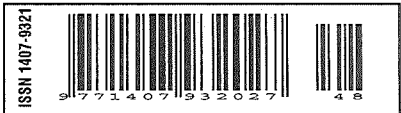

NOVADNIEKS

PREIĻU
GALVENĀ
BIBLIOTĒKA

LAIKRAKSTS • AGLONAS • LĪVĀNU • PREIĻU • RIEBIŅU • VĀRKAVAS • NOVADAM
● OTRDIENA, 2009. GADA 24. NOVEMBRIS ● Nr. 87 (7974) ● Cena mazumtirdzniecībā Ls 0,40

Rušonas dejotāji atskatījās uz 20 nodejotiem gadiem

● Riebiņu novada Rušonas kultūras nama jauniešu deju kolektīvs savas pastāvēšanas 20 gadu jubilejas svēņos kopā ar Riebiņu novada kultūras darba organizatoru Moniku Livdāni (2. rindā otrā no kreisās), Riebiņu novada domes priekšsēdētāja vietnieku Pēteri Rožinski (2. rindā trešais no kreisās) un kolektīva vadītāju Dinu Staškeviču (sēž 1. rindā centrā). Kolektīvs par savu dzimšanas dienu uzskata 1989. gada 17. novembri.

» Turpinājums 5. lappusē.

Turpinās
«NOVADNIEKA»
abonēšana
2010. gadam!

Apstiprina pilsētu projektu idejas sekmīgai ES finansējuma piesaistei

Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijā (RAPLM) 20. novembrī Koordinācijas padome apstiprināja vairāku pilsētu projektu idejas, kuras tās plānojušas īstenot prioritātes «Policentriskā attīstība» ietvaros, informē Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas Komunikācijas nodaļas vadītāja vietniece Ilze Dišlere.

Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) ietvaros 16 Latvijas pilsētām ir iespēja iesniegt projektu iesniegumus līdzfinansējuma saņemšanai aktivitātē «Nacionālas un reģionālas nozīmes attīstības centru izaugsmes veicināšana līdzsvarotai valsts attīstībai». Kopumā šajā aktivitātē pieejami 209,2 miljoni latu, tajā skaitā, Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējums 177,8 miljonu latu apmērā un nacionālais publiskais finansējums 31,4 miljonu latu apmērā. ES līdzfinansējumam šajā prioritātē var pretendēt Daugavpils, Jelgava, Jēkabpils, Liepāja, Rēzekne, Valmieras, Ventspils, Aizkraukles, Cēsu, Gulbenes, Kuldīga, Līvānu, Madona, Saldus, Smiltenes un Talsu pilsētas. Atsevišķa aktivitāte degradēto teritoriju revitalizācijai ir paredzēta galvaspilsētai Rīgai. Lai sekmīgi piesaistītu ERAF finansējumu, pilsētām ir jāizstrādā attīstības programmas, kurās jāiekļauj informācija par investīciju piesaisti pašvaldību attīstībai un plānotās atbalsta aktivitātes. Padome atbalstīja Līvānu novada pašvaldības ieceri piesaistīt ERAF finansējumu pilsētas ielu un daudzdzīvokļu māju kvartālu infrastruktūras uzlabošanai, tādējādi pilnveidojot cilvēka dzīves vides kvalitāti Līvānu pilsētā. Projektu pilnībā plānots pabeigt 2013. gada oktobrī.

Atbalstiet un abonējiet savu laikrakstu «NOVADNIEKS» 2010. gadam!

Turpinās laikraksta «Novadnieks» abonēšana 2010. gadam, un redakcijā ik dienas ierodas mūsu lasītāji, kas vēlas pasūtīt avīzi. Šādās reizēs cenšamies aprunāties ar saviem lasītājiem, pajautāt viņu domas par laikrakstu, uzklausi stāstījumu par to, kā klājas laukos, pilsētās.

Franciška Luriņa no Preiļu novada Saunas pagasta Lielajiem Anspokiem «Novadnieka» redakcijā abonēt laikrakstu nākamajam gadam bija ieradusies kopā ar mazmeitu Sanitu. Kad izstaigāti veikāli un sapirkts viss nepieciešamais, somas ir smagas, nepieciešamas palīdzīgas rokas.

Kamēr vecamma kāro abonēšanas lietas, Sanita ir ar mieru pastāstīt, kā klājas viņu mājās, kurām dots skaists nosaukums «Vasaras». Meitene ir pirmā kursa studente Rēzeknes Augstskolas ekonomikas fakultātē, bet brīvdienas vislabprātāk pavada lauku mājās. Vasarā «Vasarās» klājoties gluži jauki, var atpūsties un pie reizes mazdārzīnā dobes izravēt, puķu stādījumus apkopt. Agrāk vecamma turējusi arī lopus, bet tagad to apkopšanai spēku nepietiekot. Pēc vidējās izglītības iegūšanas Sanita esot nospriedusi, ka ekonomikas studijas, ne-

skatoties uz krīzi un uzņēmējdarbības panikumu, dienās viņai noteikti noderēsot. Arī tad, ja pēc augstskolas beigšanas darbu specialitātē neatradīsot, zināšanas būšot nepieciešamas. Ko var zināt, varbūt pašai kādreiz būšot savs uzņēmums.

Sanita noraida viedokli, ka tagad jaunatnei nepatīk lasīt laikrakstus, jo visa informācija pieejama internetā. Kad atgriezoties no Rēzeknes, vispirms meklējot, kur vecamma nolikusi svaigākos «Novadnieka» numurus. Izskatot, kur un kādi pasākumi, koncerti jauniešiem paredzēti, ielūkojoties kriminālziņu slejās, protams, griboties zināt, kas jauns pagastā un novadā. Tā kā pa daļai sevi uzskatot arī par rēzeknieti, uzmanību piesaistot lappusē «Kaimiņos», varbūt kādi Rēzeknes notikumi minēti. Internetā var sameklēt materiālus mācībām, kursa darbiem, bet par vietējo dzīvi tur maz ko atradīsi. Kad paņēmu laikrakstu rokā, viss ir savādāk, tuvāk, miļāk, saka meitene. Var krāt izgriezumus un kaut vai pēc desmit gadiem pārliktot.

Franciškas kundze mazmeitu papildina, ka rajona laikraksts vienmēr esot bijis mājās, tā esot ne tik vien tradīcija, bet kļuvusi par nepieciešamību. Viņu pašu satrauc raksti par aktuālām lietām — ko no valdības atkal gaidīt, samazinās pensijas atkal vai atstās pašreizējā līmenī? Ar patīku izlasot anekdotes, visas pozitīvās ziņas un iesaka žurnālistiem arī turpmāk par labo un sliktu stāstīt tādās proporcijās, lai labā tomēr būtu vairāk.

Šoreiz ciemojamies pie jums, saka Vārkavas novada Upmalas pagasta «Ozolbirzs» iedzīvotāji Alberts un Anita Sparāni. «Novadnieka» žurnālisti savulaik bijuši viesos arī pie Sparāniem, kuri vēl atceras, cik plašs un skaists raksts ar virsrakstu «Savai zemei uzticīgs» bijis publicēts par viņu ģimeni, kura mīt lielā ogām bagātā Ašenieku purva malā. Jautāti par šī rudens dzērveņu ražu, abi piekrišot māj ar galvu, ka šī labuma nu gan mājās esot daudz. Ogu raža bijusi laba, lai gādātu ziemai vitamīnus, cilvēki braukuši no malu malām.

Sparāniem ir kņopjama piemājas saimniecība. Vēl nesēn turējuši astoņas slaucamas govīs, bet tagad ganāmpulks uz pusi mazāks. Krīze vaini-

ga? Tā arī, bet arī gadi iet uz priekšu un nav vairs tik spēka, lai rautos no rīta līdz vakaram. Piena iepirkuma cenas sarukušas, pārstājuši sadarboties ar akciju sabiedrību «Preiļu siers» un izslaukt parēto pašu ģimenes vajadzībām. Viens no iemesliem, ka uzņēmuma transports sliktā ceļa dēļ līdz mājām nevar piebraukt, bet pašiem kannas līdz bijušajam lidlaukam aizgādāt sarežģīti. Par izdangāto ceļu ne vienreiz vien runājuši pašvaldībā, arī «Novadniekā» bijis rakstīts. Taču nekas labāks nav sagaidīts. Ja tā sauktajos treknajos gados nauda ceļa remontam nav atrasta, tad tagad neesot ko cerēt.

«Ozolbirzs» mājās bieži, ir īpaši vasarās un svētku reizēs, ir daudz ļaužu. Parēķiniet paši, Sparāniem ir septiņi bērni — četri dēli un trīs meitas. Nu jau krietns mazbērnu pulciņš priecē, seši ķipari. Tik lielai saimei vajadzīgs ne tikai garš galds, kur visiem sasēsties, bet arī vecāku atbalsts, tāpēc mamma pagatavotais sviests, krējums, biezpiens un gardais siers lieti noder.

Anita Sparāne stāsta, ka «Novadnieku» jau trešo gadu pēc kārtas abonējot visam turpmākajam gadam. Esot ērtāk un lētāk. Pastnieku darbs apmierinot, jo laikrakstus vienmēr saņemot noteiktajā laikā. Kad visi sarodoties mājās, tad ņemot «Novadnieku» priekšā un sākoties publicēto ēdienu receptu izmēģināšana. Ja dzīvojam dziļos laukos, tas nebūt nenozīmē, ka iztiekam tikai ar kartupeļiem un skābiem kāpostiem, Anita smeļ un mudina publicēt ēdienu pagatavošanas receptes arī turpmāk.

NACIONĀLĀS ZINĀS

«Parex bankai» no valsts atkal vajadzēs 100 miljonus

Nākamās sindicētā kredīta daļas atmaksai «Parex bankai» vajadzēs valsts atbalstu ne vairāk kā 100 miljonu latu apmērā, intervijā Latvijas Televīzijas raidījumam «De facto» teica AS «Parex banka» prezidents Nils Melngailis. Viņš atzīst, ka vismaz pusi no nākamā maksājuma, kas ir 2000 miljoni latu, segs pati banka un ka summa, ko no valsts varētu aizņemt, nepārsniegs 100 miljonus latu un cer, ka bankas kapitālā valstij papildus varbūt vairs nevajadzēs ieguldīt. Intervijā raidījumam Melngailis atzīst, ka investori jau izrādījuši interesi gan par tā sauktās «labās bankas», gan par «sliktās bankas» jeb fonda iegādi. «Ir konkrēti pircēji. Ir vairāk nekā viens pircējs — es varu apgalvot. Ir interese gan par fondu, gan par banku,» teica Melngailis. Ar interešiem tiekot parakstīti konfidencialitātes līgumi, un tie ir noslēgti pietiekami lielā skaitā, bet, lai aizsargātu bankas intereses un ievērotu konfidencialitātes statusu, kopējo skaitu banka neprecizē.

Kā informēja Finanšu ministrijas (FM) pārstāve Baiba Melnace, «Parex bankas» nākamā sindicētā kredīta daļas atmaksai valsts ieguldīs aptuveni 100 miljonus latu. Šo saistību segšanai ir paredzēti starptautiskā aizdevuma līdzekļi no SVF un EK — aizdevuma daļa, kas rezervēta finanšu sektora stabilitātes nodrošināšanai saskaņā ar Latvijas un aizdevēju parakstīto vienošanos.

«Par sabraukto ezīti nerunāšu» jeb TP kongresa spārnotākie izteicieni

TVNET piedāvā ieskatu interesantākajos politiķu izteicienos un apzīmējumos Tautas partijas kongresā, kurā par partijas priekšsēdētāju sestdien, 21. novembrī, oficiāli tika apstiprināts Andris Šķēle. Daži no citātiem:

«Sirds man ir pilna, bet, ja sāks runāt, tad kongress nebeigsies.» (Nikolajs Stepanovs); «Stājos jūsu priekšā ar atvieglojuma sajūtu. Gluži kā dubļos izmīris sargkareivis, kas tālumā dzird savu nomānītāju.» (Mareks Segliņš); «Sabiedrība tic, ka naudu zīmē kaut kur starp Saeimu un Finanšu ministriju, kādā mazā kabinetā.» (Vents Armands Krauklis); «Kad gaisā jau bija krīzes sviluma smaka, kad to varēja jau sajūst caur porām, tad Latvijā vēl notika destruktīvāko politiku atbalstīts referendums par budžeta tēriņu palielināšanu.» (Andris Šķēle); «Vai Trusiša durvis bija pārāk šauras, vai arī Vinnijs Pūks bija pārāk resns?» (Vineta Muižniece); «Par sabraukto ezīti es vairs nerunāšu.» (Andris Šķēle); «Viņi (politiskie konkurenti) nevar aizvērt jūs, tos, kas šobrīd ir šeit sapulcējušies. Šādi viņi samocis rociņas un iedzīviesies brukā.» (Mareks Segliņš); «Valstij ir vajadzīga kārtība, nevis jengana ļumīga lupata.» (Edgars Zalāns); «Lielajam valstīm mēs esam sika, apnicīga skabarga.» (Andris Šķēle); «Ko darīt? Kā, ko darīt? Strādāsim ar Andri Šķēli.» (Nikolajs Stepanovs); «Jātiek ārā no cietuma, kur par sargu nolikts Starptautiskais Valūtas fonds.» (Andris Šķēle); «Runājot par budžeta samazinājumiem (...), varētu vēl nolaist asinis, jo, skat, organisms ir tāds dzīvīgs. Varētu nogriezt arī degunu, ausis, pirkstus un varbūt kādu reproduktīvo orgānu. Novēlu, lai organisms nepazaudētu maņu orgānus, bet galvenais — olas.» (Vents Armands Krauklis); «Nākamais solis ir uzcelt karātavas Doma laukumā un kādu tur pakārt.» (Vents Armands Krauklis); «Mūsu līderi savus panākumus bija pieņēmuši pašsaprotami tāpat kā Latvijas izlases basketbolisti, kam svarīgāka ir sava individuālā statistika.» (Andris Šķēle).

NOVADNIEKS

Redaktore Tamāra Elste

Pasūtījuma indekss 3033.

Reģistrācijas apliecība nr. 000701018.

Izdevējs — SIA «NOVADNIEKS REDAKCIJA».

Redakcijas adrese: Brīvības ielā 14, Preiļi, LV-5301.

Elektroniskais pasts: novadnieks@axel.lv

Tālr. 65307056, mob. tel. 29410288 (redaktorei), 65307057 (reklāmas un sludinājumu pieņemšana), 65307058, 65307059 (zurnālistiem). Fakss 65307057.

Par sludinājumu saturu atbild to iesniedzējs.

Laikrakstā publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.

Pārpublicējot atsauce uz «Novadnieku» obligāta.

Laikraksts iespiests SIA «Latgales druka» Rēzeknē.

Mājas lapa internetā: www.novadnieks.lv

Laikraksts iznāk astonas reizes mēnesī (otrdien, piektdien).

Pēc patiesības vienmēr ir lielāks pieprasījums nekā piedāvājums.

«Latvenergo» un Latvijas Pašvaldību savienība paraksta līgumu par sociālā atbalsta kampaņu trūcīgajiem

17. novembrī Latvijas Pašvaldību savienības (LPS) priekšsēdis Andris Jaunsleinis, AS «Latvenergo» valdes priekšsēdētājs Kārlis Miķelsons un valdes loceklis Uldis Bariss parakstīja līgumu par sociālās palīdzības programmas realizāciju trūcīgo atbalstam, «Novadnieku» informē Sandris Sabajevs, ekonomikas ministra preses sekretārs.

«Jau decembrī 100 000 Latvijas māj-saimniecību būs pieejama «Latvenergo» sniegtā palīdzība norēķiniem par saņemto elektroenerģiju,» komentējot līguma noslēgšanas faktu, uzsvēra

ekonomikas ministrs Artis Kampars. Viņš atzīmēja, ka 100 000 māj-saimniecību kopumā veido 15% no visiem Latvenergo klientiem.

Līgums paredz, ka atbalsts elektrības maksājumiem tiks sniegts divām iedzīvotāju grupām — trūcīgajām māj-saimniecībām — garantētā minimālā ienākuma pabalsta saņēmēju māj-saimniecībām un trūcīgo ģimeņu ar bērniem māj-saimniecībām. Katra māj-saimniecība neatkarīgi no tā, cik trūcīgo personu tajā dzīvo, varēs saņemt vienu 500 kWh norēķinu karti, kuras vērtība ir 37,15 latu.

Tuvāko divu nedēļu laikā Latvijas Pašvaldību savienība apkopos informāciju no visām Latvijas pašvaldībām

par trūcīgo māj-saimniecību skaitu tajās un atbilstoši tam sadalīs 100 000 dāvanu kartes visām pašvaldībām. Pašvaldības reģistrētos datus par karšu saņēmējiem nosūtīs AS «Latvenergo», kas tos apstrādās, attiecinot maksājumus uz katru konkrēto klientu. Jau pirms Ziemassvētkiem pirmās trūcīgās māj-saimniecības varēs saņemt dāvanu kartes savu pašvaldību sociālajos dienestos.

8. decembrī pulksten 11.00 AS «Latvenergo» rīkos semināru pašvaldību darbiniekiem, kurā skaidros visus ar karšu izplatīšanu saistītos jautājumus. Neskaidrību gadījumā uz visiem klientu jautājumiem atbildes var saņemt pa bezmaksas tālruni 80 200 402.

Tiks atvieglotas darba aizsardzības prasības uzņēmējiem

Saeimas Sociālo un darba lietu komisijas deputāti 19. novembrī vienotās virzīt izskatīšanai Saeimā komisijas izstrādātu likumprojektu, kas paredz atvieglot prasības darba aizsardzības jomā, ziņo Saeimas preses dienests.

Likumprojekts paredz, ka darba devēji turpmāk paši varēs noteikt uzņēmumā nepieciešamo darba aizsardzības speciālistu skaitu. Ņemot vērā nodarbināto skaitu un darba specifiku, uzņēmēji varēs pieņemt darbā vai norīkot darba aizsardzības speciālistus, vai arī izveidot darba aizsardzības struktūrvienību.

«Šis ir viens solis preti uzņēmējiem, kas ļaus darba devējiem pašiem izvēr-

tēt, cik darba aizsardzības speciālistu nepieciešams darba vietā. Patlaban tas rakstīts likumā, taču mums nevajadzētu uzņēmēju vietā izlemt lietas, ko vislabāk var izvērtēt viņi paši,» uzsver komisijas priekšsēdētāja Aija Barča, piebilstot, ka tikai ceturrtā daļa darba devēju ievēro normatīvo aktu pamatprasības darba aizsardzības jomā. «Ja ir šāds protests no uzņēmējiem, mēs nevaram izlikties, kas viss ir kārtībā. Jāmazina prasības un birokrātija, rodot kompromisu starp valsts prasībām un uzņēmēju iespējām.»

Patlaban darba aizsardzības speciālistu minimālo skaitu uzņēmumā nosaka likums. Ja uzņēmumā strādā 10 līdz 50 nodarbinātie, jānorīko viens darba aizsardzības speciālists. Savukārt, ja nodarbināto skaits pārsniedz 50, jānorīko

vairāki speciālisti vai jāveido darba aizsardzības struktūrvienība.

Lai samazinātu administratīvo slogu, no likuma paredzēts svītrot arī normu, kas nosaka darba devējam pienākumu informēt Valsts darba inspekciju par darba vides riska novērtēšanas rezultātiem. Šāds pienākums noteikts uzņēmējiem, kas nodarbojas ar bīstamiem komercdarbības veidiem.

Komisijas deputāti iepriekš noraidīja Labklājības ministrijas priekšlikumu, kas paredzēja valsts iestāžu darbinieku apmācības par darba aizsardzību deleģēt Darba drošības un vides veselības institūtam. Deputāti argumentēja, ka šajā jomā jāsiglabā konkurence un jānodrošina darbs privātajam sektoram, nevis apmācības jākoncentrē viena institūta rokās.

RAPLM uzsākusi atlaišanas pabalstu izmaksu pedagogiem

Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrija (RAPLM) uzsākusi izmaksāt pabalstus 1 194 241 latu apmērā tiem 1719 pedagogiem, kuri darbu zaudējuši izglītības reformas rezultātā, ziņo Reģionālās attīstības un pašvaldību lietu ministrijas Komunikācijas nodaļas vadītāja vietniece Ilze Dišlere.

Pabalstus ministrija izmaksā pašvaldību pedagogiem, kuri atbrīvoti no darba saistībā ar izglītības iestādes slēgšanu, reorganizēšanu vai pedagogu skaita samazināšanu. RAPLM 619 570 latu izmaksās tiem izglītības iestāžu pedagogiem, kuru skolas likvidētas līdz šā gada 1. septembrim.

Pedagogi, kuri tika atbrīvoti no darba atbilstoši noteiktajai skolēnu skaita attiecībai pret vienu pedagoga mēneša

darba algas likmi saņems kopumā 366 576 latus. Savukārt reorganizēto skolu atlaišanas pabalstos pedagogiem izmaksās 208 095 latus.

RAPLM atlaišanas pabalstus aprēķināja, ņemot vērā pašvaldību iesniegto informāciju. Apkopotā informācija liecina, ka 25 pašvaldībās tika slēgtas 47 skolas un atbrīvoti 680 pedagogi, 749 pedagogi atbrīvoti atbilstoši noteiktajam skolēnu skaitam un vienu pedagogisko likmi, bet 25 pašvaldībās tika reorganizētas 45 skolas un atbrīvoti 290 pedagogi.

Saskaņā ar Darba likumā noteikto, uzteicot darba līgumu, gadījumos, ja tiek likvidētas darba devējs, darba devējam ir pienākums izmaksāt darbiniekam atlaišanas pabalstu.

Atlaišanas pabalstus valsts un paš-

valdību institūciju darbiniekiem no šā gada 29. jūnija līdz 31. decembrim nosaka atbilstoši likumam «Par valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzību 2009. gadā».

Likums paredz, ka pabalsts izmaksājams 0,95 mēneša vidējās izpeļņas apmērā, ja amatpersona (darbinieks) pie attiecīgā darba devēja bijusi nodarbināta mazāk nekā piecus gadus, vai arī viena mēneša vidējās izpeļņas apmērā, ja amatpersona (darbinieks) pie attiecīgā darba devēja bijusi nodarbināta vairāk nekā piecus gadus.

Ar plašāku informāciju par atlaišanas pabalstu izmaksu pedagogiem no valsts pamatbudžeta apakšprogrammas «Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem» varat iepazīties ministrijas mājas lapā www.raplm.gov.lv sadaļā Aktualitātes.

Lappusi sagatavoja T.Elste

Katram pašam jāizaug

Šajā «Novadnieka» numurā iepazīstinām ar IRĒNU STAŠULĀNI, Preiļu novada domes sociālā dienesta sociālo rehabilitētāju. Speciālisti, ar kuru tie, kam dzīvī viss klājas labi, pat nesastopas. Bet cik daudziem vajadzīga viņas palīdzība, ieteikums, padoms.

— Teikšu atklāti, — par to, kas ir sociālais rehabilitētājs, un ko viņš dara, man, un domāju, ka lasītāju lielākajai daļai ir visai mīglains priekšstats. Kādi ir šī speciālista pienākumi un cik nozīmīga vieta kopīgajā sociālās palīdzības sniegšanas sistēmā?

— Mans pienākums ir sniegt sociālās rehabilitācijas pakalpojumus klientam vai nu institūcijā, — šajā gadījumā pašvaldības sociālajā dienestā —, vai arī viņa dzīvesvietā. Lielākajās pašvaldībās un arī ārzemēs sociālie rehabilitētāji sniedz dažāda veida palīdzību gan krīzes situācijās, gan sakarā ar tuvinieka zaudējumu, spēj palīdzēt cilvēkam pārvarēt grūtības, kādās viņš nonācis, veicina attīstīt klienta prasmes. Bet mans pienākumu loks saistās ar trūcīgiem cilvēkiem, kas sociālajā dienestā ierodas pieteikties garantētā minimālā ienākuma (GMI) pabalsta saņemšanai. Sociālais rehabilitētājs ir speciālists, kas veicina un attīsta cilvēka iemaņas un prasmes pašam sev palīdzēt. Pašlaik sabiedrība sociālā dienesta darbu redz tikai materiālās palīdzības veidā, bet nekur pasaulē tas nav galvenais, jo tā ir tikai viena daļa no sociālā darba.

Katram, kurš ierodas dienestā ar šādu vajadzību, vispirms jāsaņem sociālā darba organizatoru formalitāšu nokārtošanai, bet pēc tam jāgriežas pie sociāla rehabilitētāja, lai diagnosticētu — noteiktu — viņa vajadzības un problēmas, un noslēgtu vienošanos par līdzdarbošanos savas dzīves mainīšanā. Valsts nedala pabalstus pa labi un kreisi, bet grūtā brīdī palīdz cilvēkam, kurš pats vēlas situāciju vērst par labu, ko apliecina ar apņemšanos un noslēgtu līgumu, kurā paredzēts, ko GMI saņēmējs darīs, lai savu materiālo stāvokli uzlabotu. Cilvēku ir pārņēmis izmisums, viņam nav pieredzes vai zināšanu, lai pats novērtētu savus resursus un iespējas, tāpēc viņam palīdz attiecīgi apmācīts un sagatavots rehabilitētājs.

— Tātad ar to vien, ka cilvēks ir griezies sociālajā dienestā un ar attiecīgiem dokumentiem pierādījis, ka viņam nav ienākumu, vai arī tie ir tik zemi, ka apdraudēta izdzīvošana, ir par maz pabalsta saņemšanai?

— Protams. Rehabilitācija ir viens no sociālā darba posmiem, lai atjaunotu zaudētās darba spējas un iemaņas. Sākam ar to, ka nosakām klienta problēmu un mērķi, ko viņš vēlas sasniegt. Cilvēks atbild, — mana problēma ir tā, ka nav naudas. Bet tās ir sekas. Viņa problēma ir citur, — nav darba. Meklējam tālāk. Kāpēc? Nav izglītības. Vairbūt arī vājas valodas zināšanas vai veselība. Vairbūt nonācis atkarību varā, vai arī ģimenes apstākļu dēļ nevar strādāt. Mums abiem kopā ar klientu jāizrunājas par šīm lietām un jānoteic, kas būtu darāms lietas labā. Piemēram, veidot jaunas prasmes, celt savu izglītības līmeni, novērst veselības problēmas. Palīdzu saprast esošos resursus, kas vēl līdz šim viņa dzīvē nav izmantoti. Darbs ar katru ir pilnīgi individuāls un atšķirīgs. Tiek aizpildītas programmas, ekokartes.

— Atļaujiet jautāt, kas tās tādas?

— Vienkāršotā veidā varētu teikt, ka programmas ir kaut kas līdzīgs ciltskokam. Katram klientam ir ieviestas šādas lapas, uz kurām sociālais rehabilitētājs kopā ar klientu shematiski attēlo viņa ģimeni, radniecīgus sakarus. Tas palīdz izprast, kā rašanās problēmas, jo, piemēram, senči iepriekšējās paaudzēs pārmerīgi lietojuši alkoholu.

— Tā ir ļoti privāta informācija, kas

● Katram pašam jāveic pārvērtības, kā pārveidot sevi, katram pašam jāizaug, un labi, ja kāds zina, kā to darīt, un palīdz darīt. Un arī Dieva palīdzība ir vajadzīga, — tāds ir Irēnas Stašulānes uzskats. Foto: A.Šņepsts

nemaz nebūtu plaši izpaužama.

— Jā, tā tas ir. Tāpēc mēs visi esam ar savu parakstu apstiprinājuši, ka neizpaužim konfidencialu informāciju, tāpat kā ģimenes ārsti vai juristi. Tāpēc, ka arī sociālā rehabilitētāja funkcijas līdzinās gan advokāta, gan jurista, gan starpnieka, gan citas institūcijas darbiniekam. Ir nācies klientam doties līdz palīdzēt nokārtot juridiskās formalitātes dažādās iestādēs. Piemēram, bankā veikt kārtējo kredīta nomaksu, jo pretējā gadījumā viņš ar nule saņemto GMI pabalstu neaizies garām dzērienu veikalam. Nācies palīdzēt kārtot dokumentus pases saņemšanai, ja cilvēkam nav ne mazākā priekšstata, kur iet un ko darīt. Un tā tālāk. Esmu skaidrojusi lietas par uzņēmējdarbības reģistrēšanu, sniegusi atbildes uz jautājumiem par zemnieku saimniecībām, jo man pašai ir sava reģistrēta piemājas saimniecība. Kāpēc viņi to jautā mums? Tāpēc, ka baidās griezties attiecīgajās institūcijās. Šeit, dienestā, mēs viņiem esam uzticības personas.

— Spriežot pēc lielā GMI saņēmēju skaita, grūti iedomāties, cik laika prasa šāds darbs ar katru no viņiem.

— Jā, šo pabalstu pašlaik saņem 76 ģimenes, kopā vairāk nekā 300 cilvēki. Protams, visas šīs lietas ar cilvēku nevar izrunāt 15 minūtēs, tam vajadzīgas vismaz pāris stundas. Katram no pieaugušajiem tiek iekārtota atsevišķa lieta, jo resursu apzināšanas metodes ir individuālas. Ikvienam ir sava ekokarte, kurā tiek atspoguļots, ar ko klients un klienta ģimene kontaktējas, piemēram, — ar sociālo dienestu, ar bērnu dārzu, sporta skolu, ko apmeklē bērni; viņa intereses, piemēram, sports; prasmes, — prot remontēt mājas, tehniku. Lai, pametot šādu karti, būtu skaidrs, kas notiek ar šo ģimeni. Tiek veidotas arī klientu dzīveskartes, kurās iezīmējam viņam svarīgākos cilvēkus, veiktās nodarbes, streša situācijas un arī resursus. Veidojam arī vides resursu skalas, kurā izvērtējam viņa dzīves vietas infrastruktūru, vides iedarbību. Piemēram, viņš dzīvo pilsētas tuvumā, mazi izdevumi par transportu. Vai arī, piemēram, tuvumā atrodas bibliotēka, kur iespējams bez maksas izmantot interneta resursus, un vai klients to dara?

— Kādi vēl var būt resursi cilvēkam,

kuram šķiet, ka nu viņš nonācis pilnīgā bezizejā?

— Cilvēka zināšanas, specialitātes, noguldījumi, varbūt kādi radnieki laukos, kas var palīdzēt ar produktiem, draugs vai draudzene, ar ko izrunāt bēdas un saņemt uzmundrinājumu, kā arī citi. Nereti cilvēki paši to nesaskata un nenovērtē. Bija gadījums, kad klients tā arī teica, ka redz tikai vienu izeju — aiziešanu no dzīves. Ne trūcīgas ģimenes statusu, ne GMI pabalstu nevarēja piešķirt, jo cilvēkam piedereja zemes īpašums. Kopīgi uzzīmējam dzīves karti. Sarakstījam resursus, veiktās nodarbes, viņa dzīvē svarīgākos cilvēkus, uzskaitījām lietas, kas ir pozitīvas un kas — negatīvas. Un izrādījās, ka situācija nav tik melna. Resursu, jebšu iespēju, bija vairāk nekā negatīvo lietu. Ja cilvēks speciālista vadībā šādi pārliuko savu dzīvi un iespējas, viņš sāk domāt citādi. Arī šis cilvēks no manis aizgāja ar smaidu un cerību. Protams, pēc tam vēl turpinājās darbs, lai šis klients sakārtotu dažādas lietas un tiktu pie vismaz minimāliem iztikas līdzekļiem.

Ar katru klientu tiek noslēgts līdzdarbošanās līgums, — ka viņš sadarbosies ar Nodarbinātības valsts aģentūru (NVA), ka meklēs darbu, apgūs jaunās iemaņas, mācīsies kursus, godprātīgi atstrādās savas dienas labiekārtošanas darbos. Jāpiebilst, ka ikvienam GMI pabalsta saņēmējam ar Preiļu pašvaldības lēmumu jānostrādā sešas dienas pa sešām stundām mēnesī. Diemžēl ļoti daudziem gados jauniem cilvēkiem ir tikai pamata — 9. klašu — izglītība, nav nekādas profesijas. Un ne katru izdodas motivēt mācīties vakarskolā, apgūt profesiju.

Pēdējā laikā aizvien vairāk pie mums pēc palīdzības griežas cilvēki ar parādsaitībām. Tomēr likumdošanā noteikts, ka cilvēks ar ļoti lielām parādsaitībām (katra pašvaldība šīs summas griestus var noteikt pati) nevar iegūt trūcīgas personas statusu.

— Vienu sapratu pilnīgi noteikti. Sociālā rehabilitētāja darbs ir ļoti smags. Uz šejieni nāk ar bēdu stāstiem, ar izmisumu, rūgtumu, bezcerību, droši vien, reizēm arī ar naidu pret cilvēkiem un visu pasauli.

— Jā, protams. Darbs ir interesants, bet

psiholoģiski ļoti smags. Saņemam arī ne-taisnus pārmetumus, kaut arī cilvēkam pāri nodarīts kādā citā vietā. Man nav gadījies situācija, ka cilvēks no mana kabineta aizietu dusmīgs, aizcērtot durvis. Vienmēr cenšos atrast kādu risinājumu, kādu cerību staru. Cilvēkiem patīk, ka ar viņiem strādā. Viņi uzklausa ar interesi. Jūtas pacilātāki, drošāki, vairāk pārliecināti par sevi no tā vien, ka kāds viņu uzklausijs un zina visu par viņu. Protams, pašlaik ir grūti cilvēkus motivēt darba meklēšanai, jo darba iespēju vienkārši nav. Un arī uz ārzemēm ne katrs var aizbraukt. Tāpēc svarīgi vismaz saglabāt esošās darba iemaņas, piedalīties «stipendiātu» darbos, NVA projektos.

Bez rehabilitācijas pienākumiem vēl jau ir kārtējie darbi — pabalstu aprēķināšana, izsniegšana, dokumentācijas kārtošana.

— Kas jūs piesaista šajā darbā un kā izvēlējāties šo specialitāti?

— Mani visvairāk piesaista vēlme palīdzēt cilvēkiem. Šī vēlme — rūpēties par kādu — mani ir kopš mazotnes.

Bērnībā sapņoju būt medmāsa. «Ārstēju» lelles, māsas un draudzenes. Pēc Aizkales pamatskolas absolvēšanas iestajos feldšeru skolā Rīgā. Mana pirmā darba vieta bija Aizkalnē, bet viens no pienākumiem — ik rītu kolhoza darbnīcās izmērot šoferiņiem asinsspiedienu. Dažos kolhozos toreiz bija tāda kārtība, lai garantētu, ka pie stūres sēstas veseli autovadītāji.

Apprecējos. Sekoja gadi, kad auklēju savus mazuliņus. Pa to laiku likvidējās kolhozs. Izbaidīju arī to, kā ir palikt bez darba. Pēc tam vairāki gadi aizritēja darbā Raiņa muzejā. Strādāju arī par sociālo aprūpētāju pagastā, tad par sociālo darbinieci Aizkalnē, līdz pieņēmu piedāvājumu strādāt par sociālo rehabilitētāju novada sociālajā dienestā. Pa to laiku biju beigusi arī augstskolu. Esmu ticīgs cilvēks, un, kad vairāk pievērsos sevis atdošanai Dievam, saņēmu ziņojumu vai vēstījumu, ka man sevi jāziedo, lai palīdzētu cilvēkiem. Augstskolā «Attīstība» vispirms apguvu sociālā aprūpētāja specialitāti, pēc tam — sociālā darbinieka, sociālā rehabilitētāja, sociālā pedagoga profesijas. Man ir miļa mana profesija. Studiju laikā apgūti ļoti daudzi priekšmeti tieši psiholoģijas jomā: gan sociālā, gan vides, gan saskarsmes, gan grupu psiholoģija, iemācījos, kā strādāt ar veciem cilvēkiem, ar bērniem, jauniešiem, ģimenēm, atkarīgajiem, riska ģimenēm, normatīvo aktu lasīšanas prasmi, komunikāciju, neirolingvistiskā programmēšanu (cilvēka prāta ievirzīšana pareizās slīdēs) un citas jomas.

— Pastāstiet par savu kuplo ģimeni, par saviem vaļaspriekiem.

— Trīs vecākie bērni: Guntars, Zane un Laura jau pametuši vecāku mājas. Dēls apguva elektriķa specialitāti, Zane strādā Rīgā, Laura Bulduros apgūst ēdināšanas servisa specialitāti. Mājās palicis četrgadīgais Arvis. Ar saimniekošanas darbiem galā tiek virs Voldemārs.

Visas trīs māsas joprojām dzīvojam Aizkalnē, kur arī mammas mājas. Māsa Rasma sacer lugas, otra māsa Aija tās pieraksta, bet iestudējumos piedalāmies visas, arī mūsu bērni, un citi aizkalnieši. Esam iestudējuši lugu pat ar 20 personām. Režisore, autore, scenogrāfe, organizatore vienā personā ir Rasma, rekvizītus un tērpus gādājam visi kopā. Man biežāk tiek labās saimnieces un gaišās varones loma, bet mūsu mammai patīk drastiskas un atraktīvas lomas. Lugās visbiežāk ir atainota mūsdienu sadzīve, savstarpējās attiecības, mīlestība. Uzstājamies gan Aizkalnē, gan arī citās vietās. Jaunrade padodas arī manai meitai Laurai, kas raksta dzeju un lugas. Savukārt Voldemārs ir aizrautīgs mednieks, un galdā nereti tiek celts mediju cepetis.

L.Rancāne

Lauksaimniekiem atmaksās akcīzes nodokli par izmantoto biodīzeldegvielu

Valdība 17. novembrī akceptēja Zemkopības ministrijas (ZM) izstrādāto rīkojumu par 4,9 miljoni latu lielu piešķirumu no budžeta apakšprogrammas «Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem», lai šo summu novirzītu akcīzes nodokļa atmaksai par izmantoto biodīzeldegvielu lauksaimniekiem, informē ZM Preses un sabiedrisko attiecību nodaļas vadītājas vietiece Solveiga Lazovska.

Rīkojumā noteikts, ka finanšu ministram normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā jāinformē Saeimu par apropriācijas palielināšanu Finanšu ministrijas budžeta apakšprogrammā «Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem» 4 900 000 latu apmērā. Ja Saeimas budžeta un finanšu (nodokļu) komisija neiebilst pret apropriācijas palielināšanu, palielināt likumā «Par valsts budžetu 2009. gadam» noteikto apropriāciju Finanšu ministrijas budžeta apakšprogrammā «Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem» 4,9 miljoniem latu, lai 2009. gadā nodrošinātu akcīzes nodokļa atmaksāšanu lauksaimniecības produkcijas ražotājiem.

Likumā «Par akcīzes nodokli» ir noteikts, ka akcīzes nodoklis tiek atmaksāts par dīzeldegvielu (gāzeļļu) un dīzeldegvielu (gāzeļļu), kurai ir pievienota rapšu sēkļu eļļa vai no rapšu sēkļu eļļas iegūta biodīzeldegviela. Saskaņā ar šo likumu lauksaimniecības produkcijas ražotājiem atmaksā akcīzes nodokli par lauksaimniecībā izmantotās zemes apstrādei izlietoto dīzeldegvielu, rēķinot 100 litru dīzeldegvielas katrā lauksaimniecībā izmantotās zemes hektāra apstrādei.

Sobrīd akcīzes nodokļa atmaksas kārtību reglamentē Ministru kabineta 2007. gada 7. augusta noteikumi nr. 528 «Kārtība, kādā lauksaimniecības produkcijas ražotājiem atmaksā akcīzes nodokli par dīzeldegvielu (gāzeļļu) un dīzeldegvielu (gāzeļļu), kurai ir pievienota rapšu sēkļu eļļa vai no rapšu sēkļu eļļas iegūta biodīzeldegviela», kas izdoti, pamatojoties uz likumā «Par akcīzes nodokli» doto deleģējumu.

Akcīzes nodokļa atmaksu par izmantoto dīzeldegvielu lauksaimniecībā administrē Valsts ieņēmumu dienests (VID).

Meža īpašnieki varēs pieteikties Eiropas Savienības finansējuma saņemšanai

Meža īpašnieki no šī gada 7. decembra līdz 2010. gada 7. janvārim varēs pieteikties Eiropas Savienības atbalstam pasākuma «Infrastruktūra, kas attiecas uz lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstību un pielāgošanu» un no šī gada 14. decembra varēs pieteikties Eiropas Savienības atbalstam «Lauksaimniecībā neizmantojamo zemju pirmreizējai apmežošanai», informē Valsts meža dienesta Konsultāciju pakalpojumu centra Priēļu nodaļas vadītāja Astrīda Rudzīte.

VMD Konsultāciju pakalpojumu centra (KPC) darbinieki visos Latvijas rajonos var palīdzēt meža īpašniekiem ar konsultāciju sniegšanu, projektam nepieciešamās dokumentācijas sagatavošanu un praktisko darbu veikšanu meža īpašumā.

Pasākuma «Infrastruktūra, kas attiecas uz lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstību un pielāgošanu» atbalsts paredzēts: ✓ meliorācijas sistēmu rekonstrukcija, renovācija un jaunu meliorācijas sistēmu būvniecība (neattiecas uz meliorācijas sistēmām meža zemēs);

✓ aizsargdambju rekonstrukcija, renovācija un jaunu aizsargdambju būvniecība (neattiecas uz meliorācijas sistēmām meža zemēs).

Pieejamais publiskais finansējums 1 500 000 LVL. Iesniegto projektu īstenošanu veic divu gadu laikā no lēmuma par projekta iesnieguma apstiprināšanas.

Pasākuma «Lauksaimniecībā neizmantojamās zemes pirmreizējās apmežošanas» mērķis ir veicināt lauksaimniecībā neizmantojamās zemes efektīvu izmantošanu, saglabājot tās bioloģisko daudzveidību un lauku ainavas rekreācijas un estētiskās īpašības.

Šī pasākuma ietvaros tiek atbalstīta:

✓ mežaūdens ieaudzēšana lauksaimniecībā neizmantojamā zemē; ✓ dabiski ieaugušu mežaūdens kopšana un papildīšana.

Trešās kārtas pieejamais publiskais finansējums — 5 000 000 LVL. Projektu iesnieguma veidlapa un metodiskie norādījumi tās aizpildīšanai ir atrodamī mājas lapā: www.lad.gov.lv sadaļā ES atbalsts.

Projektu iesniegumi jāiesniedz Lauku atbalsta dienesta reģionālās lauksaimniecības pārvaldes juridiskai personai atbilstoši tās juridiskajai adresei, fiziskai personai atbilstoši projekta īstenošanas adresei. Reģionālo lauksaimniecības pārvalžu adreses ir atrodamas mājas lapā: www.lad.gov.lv.

KPC ir Valsts meža dienesta struktūrvienība, kas atbalsta meža īpašniekus ar padomu ikdienas meža apsaimniekošanas darbos, gan ES un valsts atbalsta finansējuma apguvē, gan sniedzot kvalitatīvus meža apsaimniekošanas pakalpojumus. KPC atrodas visos Latvijas rajonos. Sīkāka informācija par KPC darbību pieejama mājas lapā www.kpc.gov.lv.

SPECIĀLISTI IESAKA

Augus no sala jāšargā laikus

Lai arī pamazām tuvojas decembris, cilvēka dabā ir tā, ka ziema un sals mums vienmēr atnāk pēkšņi. Tad ir jāķer, kas gadās par rokai, lai glābtu augus no izsalšanas. Taču, piemēram, egļu zarus vākt izcirtumā ir daudz patīkamāk, ja laukā ir pozitīva gaisa temperatūra un maz sniega.

Jāpiesedz visi sala jutīgie augi — rozēs, daļa vīnogu šķirņu, budlejas, jukas, kerijas, pirakantas un citi. Daļai augu piesegšana vajadzīga pirmajos gados, kamēr tie ieaug, piemēram, magnolijas, ginko. Ja nav informācijas par nesen iestādītā auga ziemcietību, to vajadzētu piesegt. Ja ir zināms auga nosaukums, dārzkopības grāmatās vai internetā var atrast klimatiskās zonas, kurās attiecīgais augs aug. Jāņem vērā, ka šķirnes var būt ar zemāku ziemcietību nekā pamatsuga.

Neskatoties uz to, ka pēdējās ziemas bijušas maigas, vienmēr uz to jāpauļties nevar. Augam, lai nosaltu vai apsaltu, pietiek pāris dienas būt stiprā salā. Lielākai daļai Latvijā audzējamo augu kritiskā apsaldšanas un izsalšanas temperatūra ir zem minus 25 grādiem, bet daudzām pēdējos gados ievestajām augu sugām un šķirnēm, kas lielākoties selektētas Rietumeiropas klimatam, auga apsaldšanas robeža ir zem minus 20 grādiem.

Piesegšanu pret salu var veikt tad, kad zeme ir sasalusi. Piesedzot ātrāk, zem seguma var iemītināties peles, kas var apgrauzt arī augu mizu, stumbrus, zarus. Atkušņa periodos ziemas laikā šādā materiāls ir daļēji jānoņem nost.

Egļu zari

Tas ir visplašāk pieejamais un vislētākais piesedzamais materiāls. Izmanto gan egļu zarus, gan mazas eglītes. Augu stumbrus apliek ar egļu zariem, to galus sasienot kopā. Pie zemes pieliekus augus vai nelielus augus vienkārši apsedz ar zariem.

Egļu zarus vēlams vākt oktobrī un novembrī. Parasti materiālu var sarunāt ar mežstrādniekiem, kas cērt mežu vai kopj jaunaudzes.

Ja pie mājas ir priežu mežs, tad pēc vētrām iespējams no zemes salasīt vēja nolauztos priežu zarus, ko arī var izmantot piesegšanai.

Papildus aizsardzība

Vejinās vietās, sevišķi ziemeļu pusē, sala jutīgākiem augiem izveido pretvēja slietņus, pītus žodzīņus.

Sniegotās ziemās, kad gaidāms stiprs sals, augu stumbrus var apbērt ar sniegu, izveidojot kupenu. Viszemākā gaisa temperatūra ir uz augsnes (sniega) virskārtas. Pēc iespējas pasargājot stumbru, pastāv iespējas, ka augs labāk pārziemos vai vismaz ataug pēc apsaldšanas.

Augu piesegšana pret salu ir radošs process un izmantojamo materiālu loks ir plašs.

Irdenie materiāli

Koku lapas, zāģu skaidas (ēvelskaidas), kūdra, salmi, celtniecības vate — labi izmantojami materiāli pie nosacījuma, ka nav samirkušī un tajos nedzīvo grauzēji. Tieši tāpēc ir būtiski piesegšanu veikt pēc zemes sasaldšanas. Pret samirkšanu var pasargāt, piesedzot ar šiferi, dēļu vairogu, papi, plēvi vai linoļu, uztaisot ko līdzīgu mājiņai.

Koku balsināšana

Tas ir mīts, ka koku balsināšana jāveic, tuvojoties pavasarim. Balsināšana pasargā koku stumbrus no uzkaršanas saulainā dienā un straujas atdzišanas naktī. Mizas sakaršanas un atdzišanas rezultātā notiek mizas plaisāšana un tiek bojāti stumbri, tajos iemētas trupe un tiek traucēta lapu apgāde ar barības vielām veģetācijas sezonā. Krasas temperatūras svārstības, ar saulainām dienām un aukstām naktīm, parasti novērojamas jau februārī un martā. Balsināšana nepieciešama visiem augļu kokiem, daudzām dekoratīvo augu sugām. Ja koka miza ir bojāta, saplaisājusi dienviņu pusē, tad tā ir pazīme, ka koka stumbrs ir jābalsina.

Balsināšanu parasti veic novembrī tūlīt pēc sala iestāšanās.

Pēdējo gadu ziemās to var darīt arī vēlāk, kad ir iestājusies daudz maz stabila ziema. Ja kalpošanu veic pirms lietus perioda, lietus daļēji noskalo kaļķi un efekts mazinās.

Kalķojamā materiāla pagatavošana:

1) 300 gramus vara vitriola izšķīdina nelielā silta ūdens daudzumā, to papildina līdz septiņiem litriem ūdens.

2) Kaļķi izšķīdina trijos litros ūdens.

3) Tievā strūklīnā, pastāvīgi maisot, lej vara vitriola šķīdumu pie kaļķa piena (otrādi nedrīkst).

4) Šķīdumam var pievienot nedaudz māla vai svaigus kūtsmēslus.

Sagatavoto kalķojamo materiālu uzkrāso uz koka stumbra līdz augstumam nedaudz virs pirmo skeletzaru pamatnes. Sastāvdaļas augļu koku kalķošanas šķīdumam pagatavošanai var nopirkt specializētajos dārzkopības veikalos.

Aizsardzība pret meža dzīvniekiem

Meža dzīvnieki, īpaši zaķi un stīrnas, var neatgriezeniski bojāt augus, nograuzot tiem mizu, zarus, pumpurus. Parasti cieš augļu koki — ābeles, bumbieres. Bet meža zvēri nesmādē arī citus kokus — mūžzaļo rododendru pumpurus, zilenes, zirgkastaņu pumpurus (jauniem kociņiem), magnolijas. Ziemā laiku pa laikam ir vērts apsekot dārzus un aplūkot, vai augi jau nav bojāti.

Labākā aizsardzība pret meža dzīvniekiem ir kārtīgs stieplu pinuma žogs apkārt dārzam. Individuāli augus pret apgraušanu var pasargāt ar:

✓ egļu zariem;

✓ apmetamo sietu (Stikla šķiedras izstrādājums, ko izmanto būvniecībā, nopērkams celtniecības veikalos 1 m platos ruļļos, nav dārgs. Var izmantot atkārtoti vairākus gadus. Viegli ietīt jebkuru augu, arī ar zemu un zarainu vainagu.);

✓ agrotiklu vai geotekstilu;

✓ plastmasas vai metāla sietu.

Sos pasākumus vajadzētu veikt ne vēlāk kā oktobra beigās vai novembra sākumā.

Rušonas deļotāji atskatījās uz 20 nodejotiem gadiem

Sākums 1. lappusē.

Ar plašu svētku koncertu aizvadītās nedēļas nogalē uz 20 deļai veltītiem gadiem atskatījās Riebiņu novada Rušonas kultūras nama jauniešu deļu kolektīvs. Tie puīši un meitenes, kas bija pirmie deļšanas tradīciju aizsācēji Rušonā, laika gaitā «izauga» no jauniešu gadiem, taču deļu nevēlējās pamest, tāpēc izveidojās otrs — vidējās paaudzēs deļu kolektīvs. Svētkus svinēja visi kopā — gan tie, kas visus šos 20 gadus bijuši uzticīgi deļai, gan tie, kas jauniešu kopai pievienojās pēdējos gados un turpina kolektīva tradīcijas.

Kopš pirmās dienas abus kolektīvus vada Rušonas kultūras nama vadītāja Dina Staškeviča. Viņa arī bija tā, kas toreiz, pirms 20 gadiem, pulcēja ap sevi pirmos deļotājus, galvenokārt bijušos skolas biedrus no Aglonas. Tagad deļotāju dzīvesvietu ģeogrāfija ir visai plaša, — uz mēģinājumiem viņi ierodas ne tikai no Rušonas, Aglonas, bet arī no Preiļiem, Vārkavas, un arī no Rīgas, Jelgavas, Daugavpils. Vairums kolektīva dalībnieku ir kļuvuši par studentiem un mācās tālās pilsētās. Taču brīvdienās mēro ceļu uz mājām, un sestdienās, svētdienās garumgarās stundas tiek veltītas mēģinājumiem.

Esam lauku kolektīvs, teica Dina Staškeviča sarunā ar «Novadnieku», un šis aspekts jāņem vērā, jo lauku cilvēkiem pirmajā vietā vietā vienmēr ir darbi viņa saimniecībā. Prioritāte ir sējas, siena plaujas vai ražas novākšanas darbiem, kas var ievilkties līdz vēlai vakara stundai vai arī brīvdienās. Tāpēc mēģinājumu grafiks jāsaprot tā, lai tas netraucētu ne darbiem, nedz arī studijām. To līdz šim veiksmīgi izdevies izdarīt. Par to liecina arī tas, ka Rušonas deļotāji vienmēr ar labiem panākumiem piedalījušies deļu kolektīvu skatēs un vienmēr saņēmuši aicinājumu uzstāties kārtējos Dziesmu un deļu svētkos Rīgā. Rušonas deļu kolektīvs savas pastāvēšanas laikā ir piedalījies visos — pēc skaita piecos — pieaugušo Latvijas dziesmu un deļu svētkos, kā arī skolēnu dziesmu un deļu svētkos. Ar vieglu soli izdeļotie sarežģītie

raksti priecējuši skatītājus arī tuvos un tālos kultūras namos. Sniegti koncerti Aglonā, Kalupē, Feimaņos un, protams, savā — Riebiņu — novadā, neaizmirstamā atmiņā palikusi piedalīšanās Latvijas kultūras dienās Slovākijā.

Jauniešu talants atklājās ne tikai deļā, vairāk nekā puse no deļotājiem darbojas teātra kopā. Puīšiem ir labas balsis, un viņi veļtojos sarīkojumus kuplīna, izpildot dziesmas.

Svētku reizē Dina Staškeviča īpaši pateicās tiem, kas kopā ar deļu bijuši visilgāk. Dzīvesbiedri Ērika un Dainis Alžāni deļo kopš pirmās kolektīva dibināšanas dienas, laika gaitā deļotāju skaitu papildinājuši viņu meita Ieva Pastare. Bet, piemēram, Guntis Tjarvja gan deļo, gan pats vada Feimaņņu kultūras nama deļotāju kopu.

Sevišķi nopietni un ar lielu atbildības sajūtu Rušonas deļotāji gatavoja savu jubilejas koncertu — uzstāšanos divu stundu garumā. Uz svētkiem bija ieradies daudz ciemiņu, — kādreizējie deļotāji, tuviņieki, draugi, skolasbiedri. Riebiņu novada domes vārdā kolektīvu sveica domes priekšsēdētāja vietnieks Pēteris Rožinskis, katram deļotājam pasniedzot pa rozei. Viņiem tika dāvētas arī tortes, ar humoru atgādinot atgūt mēģinājumos zaudētās kalorijas un T kreklīni, uz kuriem uzdrukātas emblēmas. Tagad kolektīvam ir pašiem sava emblēma, kuras autors ir deļotājs Aigars Kondavnieks. Starp apsveicienā bija deļu kolektīvi no Aglonas un Feimaņiem, kā arī uzņēmēja Vija Ancāne, jo kāzās, jubilejās vai citās svinībās, kas notiek viņas vadītajā Maizes muzejā, tieši Rušonas jauniešu deļu kolektīvs rada priecīgu noskaņu, iepazīstinot ciemiņus ar tautas mākslu. Svētku reizē pirmoreiz izskanēja arī sava himna, kam vārdus sacerējis Guntis Tjarvja, bet mūzikas autore ir Laura Bicāne. Dziesma tapusi pēc Jutas Grebežas, kas pašlaik mācās par mūzikas skolotāju, ierosmes. Viņa arī spēlēja pavadijumu himnas pirmatskaņojumā.

Jubileja nosvinēta, bet priekšā atkal nopietns darba cēliens, gatavojoties kārtējiem Dziesmu un deļu svētkiem Rīgā.

KULTŪRAS ZINĀS

2., 3. un 5. decembrī Līvānos, Latgales mākslas un amatniecības centrā norisināsies radošās darbnīcas — puzuru darināšana.

Tuvojas Advents un Ziemassvētku gaidīšanas laiks. Vieni gaidīs dāvanas, otri — brīnumus, bet citi cerēs uz gaišāku nākotni. Šajā laikā, gribas svētkiem atbilstoši izrotāt arī savus mājokļus, taču veikalos viss ir tik dārgs, un nereti vien — arī bezgaumīgs. Tāpēc Latgales mākslas un amatniecības centrs, pateicoties Valsts kultūrkapitāla fonda atbalstam, rīko radošās darbnīcas. Kā informēja centra kultūras tūrisma darba organizatore Inīta Šķelta, radošajās darbnīcās ikvienam interesentam būs iespēja profesionālu lektoru vadībā iemācīties izgatavot latviešu tradicionālos rotājumus — puzurus — no salmiem, niedrēm un citiem dabīgiem materiāliem.

2. decembrī nodarbības notiks Etnogrāfiskā brīvdabas muzeja speciālistes Māras Kuplās vadībā. 3. decembrī par puzuru tapšanu stāstīs un rādīs Tautas lietišķās mākslas studijas «Dubna» dalībniece Lilita Peiseniece. 5. decembrī nodarbības notiks puzuru meistara Pētera Prikuļa vadībā. Tiem, kas vēlas piedalīties šajās nodarbībās, iepriekš jāpieteicas Latgales mākslas un amatniecības centrā.

Izstrādāts noteikumu projekts par 2010./2011. mācību gada sākuma un beigu laiku

19. novembrī Valsts sekretāru sanāksmē izsludināts Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) sagatavotais Ministru kabineta (MK) noteikumu projekts par 2010./2011. mācību gada un mācību semestru sākuma un beigu laikiem.

Pašlaik izstrādātajā noteikumu projektā nav izmaiņu attiecībā uz mācību gada garumu un skolēnu brīvdienu plānojumu, taču IZM turpinās uzklaut un izvērtēt sociālo un sadarbības partneru iesniegtos priekšlikumus. Pēc saskaņošanas projektu virzīs apstiprināšanai MK, informē Izglītības un zinātnes ministrijas Komunikācijas nodaļā.

Plānots, ka vispārējās izglītības iestādēs mācību gads 2010. gadā sāksies 1. septembrī. 1.–8. klašu un 10.–11. klašu skolēniem mācības beigsies 2011. gada 31. maijā, savukārt 9. klases skolēniem mācības beigsies 2011. gada 20. maijā, bet mācību gads — 2011. gada 10. jūnijā. Tāpat plānots, ka 12. klašu skolēniem mācības beigsies 2011. gada 20. maijā, bet

mācību gads — 2011. gada 17. jūnijā.

Pirmais semestris ilgs no 2010. gada 1. septembra līdz 2010. gada 23. decembrim, otrais semestris 1.–8. klases un 10.–11. klases skolēniem — no 2011. gada 6. janvāra līdz 2011. gada 31. maijam (izņemot 9. un 12. klases skolēnus, kuriem otrais semestris noslēgsies attiecīgi 10. un 17. jūnijā).

Rudens brīvdienas plānotas no 2010. gada 25. oktobra līdz 2010. gada 29. oktobrim, ziemas brīvdienas — no 2010. gada 27. decembra līdz 2011. gada 6. janvārim, pavasara brīvdienas — no 2011. gada 18. aprīļa līdz 2011. gada 25. aprīlim, bet vasaras brīvdienas 1.–8. klases un 10.–11. klases skolēniem — no 2011. gada 1. jūnija līdz 2011. gada 31. augustam.

Tāpat kā līdz šim plānots, ka izglītības iestāde patstāvīgi pieņems lēmumu par vienu nedēļu ilgām papildu brīvdienām 1. klases skolēniem otrajā semestrī. Otrajā semestrī izglītības iestādēs tiks organizēta projektu nedēļa, tās norises laiku katra skola

noteiks pati.

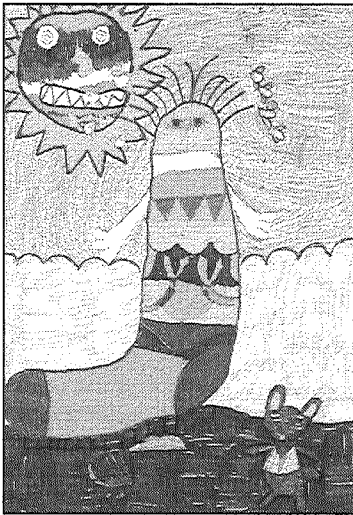
Ja mācību gada laikā iestāties ārkārtējas situācijas, kuras iepriekš nevar paredzēt, un kuru rezultātā ilgstoši (vismaz vienu nedēļu) nav iespējams nodrošināt mācību procesu atbilstoši normatīvo aktu prasībām, izglītības iestādes dibinātājs, izvērtējot konkrētos ārkārtējas situācijas apstākļus, arī nākamajā mācību gadā būs tiesīgs pieņemt lēmumu par mācību gada pagarinājumu 1.–8. klasēm un 10.–11. klasēm.

Ar IZM sagatavoto MK noteikumu projektu «Noteikumi par 2010./2011. mācību gada un mācību semestru sākuma un beigu laiku» var iepazīties MK mājaslapā: www.mk.gov.lv.

Atgādinām, ka IZM mājaslapā www.izm.gov.lv, sadaļā «Tavs viedoklis», turpinās diskusijas «Mācību gada pagarināšana: jā vai nē?», kur ikviens interesents aicināts iesniegt viedokļus un priekšlikumus par iespējamām izmaiņām mācību gada garumā. Pašlaik iesniegto viedokļu autori pāduši noraidīto attieksmi pret mācību gada pagarināšanu.

SKOLU ZINĀS

Kinobusiņa zīmējumu konkursā «Mans multeņu varonis» tiek atlasīti varoņi bērnu veidotai multfilmai

Līvānu novada Jaunsilvas pamatskolas skolniece Lāsma Zalānes zīmējums (attēlā) «Krāsainā zeķīte» atzīts par vienu no labākajiem konkursā «Mans multeņu varonis» oktobrī.

«Kinobusiņš Latvijas bērniem» turpina iepriecināt mazos skatītājus dažādos Latvijas novados, turpinot Amigo rīkoto zīmējumu konkursu «Mans multeņu varonis», kurā katra mēneša labākie darbi — bērnu radītie multeņu varoņi — cinās par iespēju tikt iedzīvinātiem Ilzes Ruskas veidotā multfilmā, kurā visi tēli būs bērnu izdomāti un zīmēti. Oktobrī konkursam iesūtīti vairāk nekā 200 bērnu darbi, kas ir lielākais iesniegto darbu skaits vienā mēnesī kopš konkursa sākuma, informē Elina Timermane, Amigo marketinga menedžere.

Starp četriem oktobra labākajiem darbiem ir arī Lāsma Zalānes zīmējums. Lāsmai ir septiņi gadi. Konkursa rīkotāji izsaka īpašu paldies par atsaucību vairākām skolām, to starpā arī Līvānu novada Jaunsilvas pamatskolai un skolotājai Ligai Slicai. Mēneša labāko darbu autori ne tikai gūst iespēju redzēt savu radīto tēlu multfilmā, bet arī saņemt balvas

no konkursa rīkotāja — mobilo sakaru kartes Amigo. Par labākajiem darbiem oktobrī tika izraudzīti tādi, kas varētu iekļauties kopējā multfilmas ainā, piemēram, pretstati labajam varonim vai iespējamie galvenā varoņa ceļa biedri.

Vēl ikviens bērns Latvijā vecumā līdz 16 gadiem var paspēt piedalīties zīmējumu konkursā «Mans multeņu varonis».

LMT dāvina grāmatas

Aglonas internātskola saņēma dāvinājumu no Latvijas Mobilā Telefona (LMT) — grāmatas. Tās LMT saņēma no pirmklasniekiem un viņu vecākiem akcijas laikā, kad skolas gaitu sācējiem tika dāvināti bezmaksas telefoni ar O! kartes komplektu. «Novadnieks» jau informēja, ka augustā visā Latvijā notika LMT akcija, kuras laikā pirmklasniekiem tika dāvināti telefoni, aicinot bērnus kā pateicību LMT ziedot grāmatas.

Pēc Izglītības un zinātnes ministrijas datiem, Latvijā kopumā ir aptuveni 20 000 pirmklasnieku. LMT dāvināto telefonu saņēmuši gandrīz 15 000 skolas gaitu uzsācēji.

LMT prezidents Juris Binde presei atzinis: «Mums ir liels prieks, ka pirmklasniekiem sarūpētā dāvana guvusi tik lielu atsaucību. LMT cer, ka jaunais mobilais tālrunis viņiem kalpos kā drošības garantants un papildus arī kā mudinājums gūt labas sekmes mācībās. Sakām sirsnīgu paldies bērniem un viņu vecākiem par atnestajām grāmatām! Daļa no tām jau ir nonākusi bērnumos, mums vai arī drīz tiks nogādātas laistājiem maznodrošinātajās ģimenēs un citos bērnumos visā Latvijā. Tā kā daudzi pēc telefona nāca ar vairāk nekā vienu grāmatu, tad saņemto grāmatu ir ļoti daudz, un LMT dāvina tās arī Latvijas lauku bibliotēkām un internātskolām.

Pirmklasnieku vecākiem LMT jau piekto gadu piedāvā saņemt 50 procentu atlaidi zvaniem LMT

tiklā un abonēšanas maksai. Nepieciešams tikai pieslēgt pakalpojumu «Pirmklasnieks». To var izdarīt bez maksas no 1. septembra līdz 31. maijam jebkurā LMT abonentu apkalpošanas centrā vai pie LMT dileriem. «Pirmklasnieka» atlaides viens no pirmklasnieka vecākiem saņems veselu gadu no pakalpojuma pieslēgšanas brīža.

Sāk realizēt pārmaiņu projektu

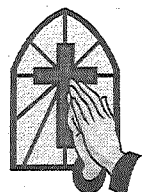
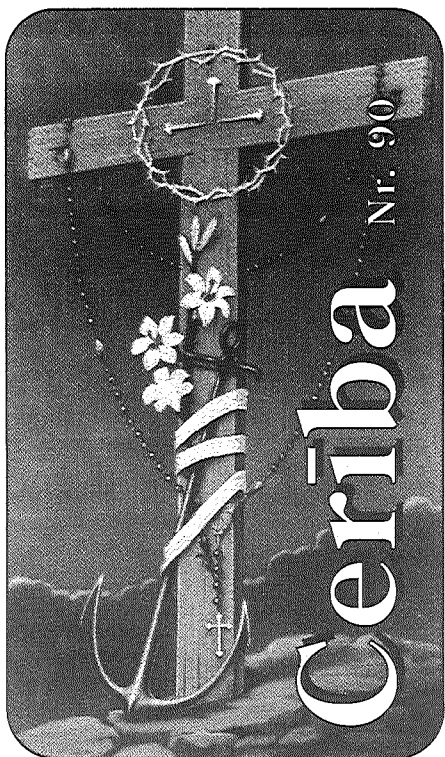
Sorosa fonda — Latvija (SFL) programmas «Pārmaiņu iespēja skolām» ietvaros notika pirmā dalībnieku un partneru konference «Pastāvēs, kas pārvērtīsies», kurā piedalījās arī pārstāvji no Salas pamatskolas.

Kā informēja Salas pamatskolas direktore Valentīna Liniņa, programmas ietvaros Salas pamatskola piedalījās konkursā un starp 323 valsts skolām ar savu projektu «Salas pamatskola — kultūras, sabiedriskais un izdzīvošanas centrs krīzes laikos» izturēja pirmo kārtu un veiksmīgi piedalījās otrajā kārtā. No 151 skolas, kas piedalījās otrajā kārtā, atbalstīti 51 skolas sagatavotie projekti. No Preiļu novada konkursā piedalījās četras pamatskolas, atbalstu guva tikai Salas pamatskolas sagatavotais projekts. Programmas «Pārmaiņu iespēja skolām» mērķis ir veicināt skolu (izglītības iestāžu ar nelielu skolēnu vai audzēkņu skaitu) pārveidi par daudzfunkcionāliem izglītības, kultūras, sociālā atbalsta centriem. Programmu realizē SFL sadarbībā ar Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministriju un Latvijas Lauku forumu.

Konferencē «Pastāvēs, kas pārvērtīsies!» piedalījās un ar referātiem uzstājās SFL programmas «Pārmaiņu iespēja skolām» autori, pašvaldību un skolu pārstāvji — konkursa uzvarētāji un programmas partneri no Latvijas, Lielbritānijas un Dānijas.

Kā informēja Valentīna Liniņa, daudzfunkcionāla sabiedriskā centra izveide Salas pamatskolā uzsākta jau novembrī.

Lappusi sagatavoja L.Rancāne

Lūgšana

Kungs Jēzu, mēs gaidām Tavu atnākšanu cerībā, ka tā mūs izmainīs, sakārtos un apskaidros.

Kungs, pieņem visu labo, ko mums izdodas paveikt, domāt vai sajūst par dāvanu Ziemassvētku Bērnam. Un māci mums atteikties no visa, kas mūs attālina no Tevis un brāļiem.

Kungs, saviem izredzētajiem Tu atklāies godībā — liec mūsu sirdī tik neizsakāmu vēlēšanos Tevi sagaidīt, cik lieli un neapverami ir Tavi solījumi mums, necienīgajiem. Tāpēc Tu nāci, Kungs, — lai mūs atpirktu no grēka un dāvātu Dieva bērnu cieņu.

Tu vadi savus sekotājus pa ticības gaismas ceļu — dāvā mums drosmi savienot dzīvi ar ticību un tās patiesībām.

Tu nāci, lai dāvātu visiem cilvēkiem Izraēlim apsolīto glābiņu, — sargā savu svēto Baznīcu no jebkādas šķelšanās un grēka! Atver tās durvis, lai ikviens jūtas aicināts ienākt. Ienākt, lai satiktu Tevi.

Amen

Advents — Jaungads Baznīcas liturģiskajā gadā

● 29. novembris — Adventa pirmā svētdiena

Baznīca savu liturģisko gadu iesāk ar pirmo Adventa svētdienu. Advents ilgst četras nedēļas un dažas dienas līdz Ziemassvētkiem. Tas ir sagatavošanās laiks Kristus dzimšanas svētkiem — pilns dziļu pārdomu, ilgu, gaidu, cerības laiks, kā arī grēku nožēlas, gandarīšanas un labdarības laiks. Tāpēc Adventa svētdienās neskan priecīgā himna «Gods Dievam augstumos», bet liturģiskā krāsa ir violetā, kas ir grēku nožēlas krāsa. Arī altārus nepušķo ar ziediem, vienīgi Adventa vainags ar četrām svecēm atgādina par to. Gandarīšanas garā Baznīca aicina Adventa laikā atturēties no trokšņainām dzīrēm, dejām un izpriecām.

Pats nosaukums «Advents» ir cēlies no latīņu vārda «adventus», kas nozīmē atnākšanu vai ierašanos. Latīņu valodā tas ir vīriešu dzimtes vārds, tāpēc nav īsti saprotams, kāpēc pēdējā laikā daži to pārveidojuši par sieviešu dzimtes vārdu «Advente», kā to dara kādreiz Zviedrijā dzīvojošā latviešu filoloģe Zenta Mauriņa.

Lai kāpinātu un vairotu mūsu ilgas pēc Pestītāja atnākšanas vai piedzimšanas, Baznīca piemin Vecās Derības praviešus, kas ar karstām ilgām gaidīja un pravietoja par Kristus atnākšanu vai dzimšanu. Tā pravietis Mihāss piemin, ka Kristus dzims Betlēme. «Un tu, Betlēme Evrata, lai gan tu esi maza starp tūkstošiem no jūda: no tevis man izies tas, kas būs valdnieks Izraēlī, un Viņa izešana no iesākuma, no mūžības dienām.» (Mih. 5,1) Pravietis Daniels pravietoja, kad Kristus tiks nonāvēts. Pravietis Isajs saka: «Tādēļ Kungs pats dos jums zīmi: raug, Jaunava ieņems un dzemdēs Dēlu un nosauks viņu vārdā Emmanuel (Dievs ar mums)». (Is 7,14) Baznīcā bieži skan praviešu vārdi: «Norasoļiet, debesis, taisno, mākoņi, nolaidiet to, lai atveras zeme un dzemdē Pestītāju». Tā vēsturiskā skatījumā Baznīca atgādina Vecās Derības praviešu ilgas pēc Pestītāja un Viņa atnākšanu vai piedzimšanu pirms aptuveni 2000. gadiem.

Otrā atnākšana vai piedzimšana ir Dieva žēlastības veidā, kad mēs tīrām sirdīm pieņemam Viņu Vissvētākajā Sakramentā. Dievs atnāk vai piedzimst mūsu dvēselēs. «Ja kas Manu miesu bauda un Manas Asinis dzer, tas paliek Manī un Es viņā.» (J.6,3)

Trešā atnākšana būs Pasaules beigās — Pastardienā. Kristus ir tikai atgādinājis: «Bet par to dienu vai stundu neviens nezina: ne eņģeļi debesis, ne Dēls, tikai Tēvs.» (Mk. 13,32)

Svētais Efrems Sirietis, saukts Svētā Gara kokle, vispasaules mācītājs, gandrīz visu savu dzīvi mēdza apdomāt par Pastaro tiesu. Viņš saka: «Mani brāļi, Kristus draugi! Uzklaušiet manu priekšsajūmu par otro un briesmīgo mūsu Kunga Jēzus Kristus atnākšanu. Jau, pieminot šo brīdi, drebu aiz bailēm, domām par to nākamību, kas tad atklāsies. Kura spalva to spēs aprakstīt, kura mēle to izteikt? Kurš var bez šausmām uzklaušēt, kad tas notiks, kad ķēniņu ķēniņš no savas godības troņa uzcelties, nonāks ar visiem zemes iedzīvotājiem rīkot tiesu, — cienīgos pēc nopelna atalgot, vainīgos pēc taisnības sodīt. Iedomājot vien šo patiesību, drebu savās miesās, un man ir, it kā krītu ģibonī un manas domas sajūk. Pērķona spēriens mūs izbiedē un mēs noliecāmies neapzināti: kā gan tad izturēsim, kad baznīcas troksni no debesīm dzirdēsim, kas, varenāks par katru pērķoni, atskanēs un visus mirušos, no pirmas pasaules sākot, taisnīgos un grēciniekus uzmodinās! Tad izdos zeme un jūra steigā mirušos, kaut arī tie būtu zvēru saplosīti, zivju aprīti vai putnu apēsti — visi vienā acumirkli uzcelties.»

Tāpēc jau Kristus savā mācībā brīdināja: «Bet pielūkojiet, ka jūsu sirdis kādreiz neapgrūtinā pārēšanās, piedzēšanās un šīs dzīves rūpes un ka šī diena nepienāktu

jums negaidīta.» (Lk. 21,34)

Zviedrijas karalis Kārlis XII 1702. gadā savai armijai izdeva sekojošu pavēli: «Es nepazīstu nevienu citu svētku, kas ir tik skaisti kā Advents. Es cinos tumsā un klauvēju pie piepildījuma durvīm. Es redzu mērķi, bez kura cilvēks nevar to aizsniegt. Tādēļ es pavēlu, ka manam karaspēkam Adventa laiks ir jāsvēti kā viscilvēcīgākais kristietības svētku laiks. Tas norāda uz tā Ķēniņa atnākšanu, kura priekšā mēs, pārējie ķēniņi, esam tikai vienkārši stalla puiši.» Tā rīkojās lielais zviedru karalis, kurš visu savu mūžu nebija novilcis karavīra zābakus, — noliecās Miera Nesēja un Lielā Atnācēja priekšā.

Adventa laikā spēcīgi skan svētā Jāņa Kristītāja vārdi: «Dodiet patiesus atgriešanās augļus... Cirvis jau pielikts pie koka saknēm. Katrs koks, kurš nenes labus augļus, tiks nocirsts un iemests ugunī.» (Lk.3, 8 – 9) «Gandariet par grēkiem, jo debesu valstība tuvu!»

Pie Jāņa Kristītāja nāca daudz jūdu inteliģences, kas saucās farizeji un saduceji. Viņš tos norāja un teica: «Cūsku izdzimums, kas norādīja jums bēgt no nākamām dusmām? Tad dariet gandarījuma cienīgus augļus!»

Ļaudis jautāja: «Kas tad mums jādara?» Viņš atbildēja: «Kam ir divi svārkī, tad vienu lai iedod tam, kuram nav; un kam ir, ko ēst, tas lai tāpat dara!» Muitniekiem viņš teica: «Neņemiet vairāk, kā jums noteikts!» Arī kareivjiem teica: «Neaizskariet nevienu un nedariet pārestību, un esiet mierā ar savu algu!»

Farizeji jautāja Jānim Kristītājam: «Kas tad tu esi? Mums taču jādod atbildētiem, kas mūs sūtīja. Ko tu pats par sevi saki?» Un Jānis Kristītājs sacīja: «Es esmu saucēja balss tuksnesī. Sataisiet tā Kunga ceļu, kā to teicis pravietis Isaja!»

Mums ir jāsaprotava sava sirds, lai tā būtu cienīga uzņemt Pestītāju savā tīrā sirdī un tur būtu Kristus piedzimšanas

svētki, ka mēs atdzimstam Dieva Žēlastībā un Dievs piedzimst mūsos. «Bet tie, kuri Viņu uzņēma, kas tic Viņa vārdam, tiem Viņš deva varu kļūt par Dieva bērniem.» (J. 1,12)

Dekāns P.Vilcāns

BAZNĪCAS ZIŅAS

Benedikts XVI apmeklēs Baltkrieviju

Baltkrievijas katoļu bīskapi oficiāli uzaicinās pāvestu Benediktu XVI apmeklēt Baltkrieviju. Šī gada 10. decembrī viņi ieradīsies Vatikānā, lai veikti vizīti «ad limina apostolorum».

Baltkrievijas prezidents Aleksandrs Lukašenko jau divas reizes ir uzaicinājis Svēto tēvu apmeklēt Baltkrieviju. Pēc arhibīskapa T.Kondruseviča domām, pāvesta vizītei vispiemērotākais laiks būtu 2010. gada pavasarī vai vasaras sākums. Svētais tēvs apmeklētu galvaspilsētu un Budslavas Dievmātes svētnīcu, kas ir baltkrievu tautas garīgais centrs.

Iespējams, būs arī pāvesta tikšanās ar pareizticīgo patriarhu Kirilu, jo Baltkrievija

būtu piemērota vieta, kur šāda tikšanās varētu notikt.

Anglikāņiem būs iespēja atgriezties katoļu Baznīcā

Pāvests Benedikts XVI pieņēmis Apustulisko konstitūciju, kas ļaus anglikāņiem atgriezties katoļu Baznīcā.

Šo konstitūciju Svētais tēvs pieņēma 20. oktobrī. Anglikāņu draudzes, kas izteiks vēlēšanos pakļauties pāvestam, tiks uzņemtas katoļu Baznīcā ar īpašiem noteikumiem, saglabājot savu bīskapu. Anglikāņu garīdznieki varēs tikt ordinēti par katoļu priesteriem arī tad, ja viņi ir precējušies, un savienos priesteru pienākumus ar ģimenes dzīvi. Svētā tēva konstitūcija pārsteigusi visus reliģiskās dzīves komentētājus.

Publikai atkal tiks izstādīts Turīnas liķauts

Nākamā gada 2. maijā pāvests Benedikts XVI dosies uz Turīnu, kur no 10. aprīļa līdz 23. maijam tiks izstādīts Kristus liķauts. Vizītes sākumā Benedikts XVI uzklaušēs lūgšanā liķauta priekšā Turīnas katedrālē. Pēc tam svētā Jāņa laukumā notiks Euharistijas svinības, kurās piedalīties aicināti visi Turīnas ticīgie un svētcelnieki. Sekos lūgšana «Kunga eņģelis».

Pāvests tiksies ar jauniešiem nesen uzbūvētajā, Svētā Kristus Vaiga baznīcā — ļoti iespaidīgā modernās arhitektūras dievnamā. Pa ceļam uz to Svētais tēvs apstāsies Kottolengo ielā, lai pasvētītu Dievišķās Apmēģības namu, kur viņš tiksies ar cilvēkiem, kas šajā krīzes laikā ir pazau-

dējuši un cenšas atrast darbu.

Kā «Vatikana radio» pastāstīja Turīnas arhibīskaps kardināls Severino Poletto, «liķauta izstādīšanas temats ir «Kristus ciešanas, cilvēka ciešanas», lai uzsvērtu, ka Kristus ciešanas atpēsti visas cilvēces ciešanas, tajā skaitā nevainīgo bērnu ciešanas, jo Kristus ir visnevainīgākais no nevainīgajiem. Viņš ir paša Dieva Dēls. Tādā liķauta apskate iespaidīgā veidā ļauj «lasīt visas Kristus ciešanu detaļas — tieši tā, kā tās ir aprakstītas Eņģeļģelijos. Liķauts pilnīgā veidā sakrīt ar Eņģeļģeljos teikto un ticīgo rosina medītēt par Jēzus ciešanām. Līdz ar šo liķauta izstādīšanu esam vēlējušies sniegt cerības un uzticības vēstījumu visiem, kas cieš miesā, garā, ģimenē un citur, lai viņi raugās uz Kristu, meklējot cerību, mierinājumu un uzticību.»

DIEVU PIELŪDZ BAZNĪCĀ, BET VELNU KROGĀ.

Pie Sibīrijas latgaliešiem atrod aizvien ko jaunu

«Novadnieka» un arī «Cerības» lappusēs vairākkārt esam stāstījuši par Pieniņu Romas katoļu draudzes priesteri Aigaru Bernānu ciešajiem kontaktiem ar Sibīrijas latgaliešiem. Priesteris tur vairākkārt ciemojies, piedalījies tā sauktajā ziemas skolā kopā ar filoloģijas profesori Lidiju Leikumu. Latgalieši no tālienes savukārt ciemojušies Latvijā, kur priesteris viņiem bijis lielisks ekskursiju vadītājs pa senču dzimtajām vietām.

Nesen priesteris Bernāns atgriezies no kārtējā brauciena uz Sibīriju. Taču šoreiz tautieši apmeklēja citā sakarā. Biedrība «Latgolys Studentu centrs» bija sagatavojusi un Latgales Reģiona Attīstības aģentūrā Latgales kultūras programmas ietvaros iesniegusi projektu, kura nosaukums «Latgaliskos apzinis veicynošona Krīvejis Federacejis latgališu diasporā». Projekta mērķis — veicināt katoļticīgo latgaliešu apvienošanu Latgalē, Latvijā un Sibīrijā, veicināt latgaliskās kultūras un valodas atgriešanu Sibīrijas latgaliešu vidū, arī atgriešanos pie senču saknēm — etniskajā, lingvistiskajā un reliģiskajā ziņā.

Līdzīgi, kā tas notika Latgalē, kad baznīca padomju gados bija visa latgaliskā sargātāja un glabātāja, tā arī mūsdienu Sibīrijā tā pilda šādu lomu. Latgalieši pulcējas baznīcās. Vecās, pirms vairāku gadiem no Latgales aizvestās lūgšanu grāmatas, krucifiksus un svētbildes viņi glabā kā galveno savu ģimeņu vērtību. Pat tie, kuri vairs nerunā latgaliski,

savu latgalismo izcelsmi saista ar katoļticību — pretstatā apkārtējiem ateistiem, pareizticīgajiem un citu reliģiju pārstāvjiem. Priesteris Aigars Bernāns bija Sibīrijā jau vairākas reizes un pārzina vietējo situāciju. Viņam ir izveidojies labs kontakts ar vietējiem latgaliešiem, un tas ir pamats dievkalpojumu, semināru organizēšanai, kā arī kultūras mantojuma materiālu vākšanai. Priesteris tur tiek gaidīts, un reizē tā ir laba iespēja ne tikai dvēseļu pestīšanai reliģiskajā ziņā, bet arī latgaliskās — katoliski latgaliskās — vides kopšanai.

Priesteris Aigars Bernāns par jauniegūtajiem iespējamiem dalījās ar «Cerības» lasītājiem. «Tā kā vairākus gadus ilgusi ziemas skola savu oficiālo pastāvēšanu beigusi, vēlējāmies kontaktus saglabāt un attīstīt. Mans uzdevums bija apsekot latgaliešus Ačinskā, bet šoreiz devos arī uz tālākām vietām — uz Novosibirsku, Kuibiševu, Tomsku. Tie, ir milzīgi attālumi.

Vadīju, protams, dievkalpojumus, bet bija arī tikšanās ar latgaliešiem, kur apspriedām dažādus viņus interesējošus jautājumus par Latgali, Latviju, kopā skatījāmies dokumentālas filmas. Daudziem jaunākās paaudzes pārstāvjiem latgaliešu valoda, ko bērniem iemācījuši vecvecāki, gadu gaitā piemirsusies. Garīgās dziesmas, tautasdziesmas, ko dziedājam, atsauc atmiņā arī skanīgo valodu.

Secināju, ka Sibīrijā latgaliešu un viņu pēcteču ir ļoti daudz, tikai šie cilvēki izkaisīti pa tuvām un tālām vietām. Ir pusizmirusas sādžas, kur liela daļa iedzīvotāju pārcēlušies uz pilsētām. Vienīgi Ačinskā ir izveidota latgaliešu biedrība, citur šis process vēl priekšā. Daudzi teica, ka dzīvodami vienā pilsētā, agrāk viens otru nav pazinusi un nezinājuši, ka viņiem ir vienas saknes, viena dzimtene — Latgale. Ziemas skola un agrākie braucieni uz Sibīriju šogad ir devuši pirmos augļus — latgalieši paši noorganizēja Jāņu dienas pasākumu. Bijusi pārsteigti, ka uz ligošanu sapulcējies krietns pulks tautiešu — ap sešdesmit cilvēku. Tagad ir cerība, ka viņi cits citu turpmāk nepazaudēs.

● Priesteris Aigars Bernāns tikšanās laikā Tomskas katoļu ģimnāzijā. Izrādās, ka daudzi no attēlā redzamajiem izceļotāju pēctečiem savu dzimtu saknes var meklēt Preiļu un Pieniņu apkārtnē. Par to liecina uzvārdi — Brici, Skuteļi, Rubini, Vilcāni, Anspoki.

Reālā un mākslīgi neveidotā vi-

de, kur satiekas latgalieši, ir katoļu dievnami. Priesteri ir apsekojuši katoļticīgos. Piemēram, Kuibiševā katoļu draudzes kodols ir tieši latgalieši. Tomskā, pateicoties katoļu priesterim, arī veidojas stabila latgaliešu grupa, kas tiekas ikdienā, ne tikai baznīcas svētkos.

Novosibirskā secināju, ka vecie ļaudis ļoti labi runā latgaliski. Viņi ir izceļotāju no Ludzas pēcteči. Tikos ar gados jaunākiem cilvēkiem un sapratu, ka viņiem valoda nav sveša. Iepriecināja tas, ka tiek izmantotas interneta iespējas. Tā tiek iegūta informācija par mūsdienu

Latgali. Latgalieši Novosibirskā zina, kas ir latgaļu reps, pazīst latgaliešu popgrupas, piemēram, «Borovu», «Bez PNV». Kāda sieviete teica, ka viņai vismīļākā grupa esot «Patrioti.Ig» un viņu izpildītā dziesma «Daugeveņa».

Šādi braucieni ir svētīgi, jo tā iespējams izkliegt daudzus mītus un iepotētās bailes. Pie tam, ja kādam pasē ierakstīta tautība «latgalietis», ir pavisam vienkārši noformēt vīzas ceļojuma uz Latviju un Latgali. Tas vilina daudzus jaunos ļaudis.»

JAUTĀJĀT — ATBILDAM

13. decembrī — svētās Lūcijas diena

Ik gadu televīzijā rāda sižetus par svētās Lūcijas dienas svinēšanu. Latgalē tādi svētki ir sveši. Pastāstiet, lūdzu, kāpēc tos svin un no kurienes tie cēlušies?

Agrāk un tagad

Svētās Lūcijas svētki ir sena zviedru tradīcija, kas šādi nodēvēta itāļu mocekles Lūcijas vārdā. Viņa mira Sirakūzās (Sicīlijā) kristiešu vajāšanu laikā 304. gadā.

Mūsdienu Zviedrijā svētās Lūcijas nakti notiek ļautras svinības. Šo svētku sākums meklējams viduslaikos. Tolaik baznīcā gavēnis Adventa laikā nebija stingrs. Ištā gavēšana sākās pēc Lūcijas svētkiem, tāpēc šajā dienā tika ēsts un dzerts uz nebēdu. Saskaņā ar vēstures liecībām, Lūcijas dienā līdz saullēktam brokastis tika ieturētas septiņas reizes. Uzreiz pēc tam iestājās Ziemassvētku gavēnis. Mūsdienu versijā svētās Lūcijas svētkus sāka svinēt tikai 20. gadsimtā — kopš 1927. gada.

Viena no pirmajām Latvijas svētās Lūcijas titula ieguvējām ir Ilze Dobeļe. Šobrīd viņa vada ziņas LNT kanālā.

Svētās Lūcijas svētki, iespējams, ir viena no skaistākajām tradīcijām laika periodā pirms Jaunā gada. Šajā dienā katrā pilsētā un ciemā Lūcijas lomai tiek izvēlēta visskaistākā meitene. Kad Lūcijas izvēlētas, sākas krāšņā procesija. Tērptas garās, baltās kleitās, meitenes ar piecām aizdegtām svecēm vainagos dodas gājienā pa pilsētas ielām. Viņas pavada jaunieši ar lāpām. Lūcija cienā apkārtējos ar kafiju un īpašām safrāna smalkmaizītēm, ko zviedri dēvē par «Lusse-katter».

Svētkus Zviedrijā svin visi un visur: skolās, bērnu dārzos, valsts iestādēs un uzņēmumos. Bērni apsveic kaimiņus, apmeklē slimnīcas un veco ļaužu pansionātus, dziedot Adventa un Ziemassvētku dziesmas. Repertuārā vienmēr ir iekļauta arī Lūcijas dziesma, kuras vārdi populārajai neaplošņu tautas dziesmai «Santa Lucia» uzrakstīti tieši Zviedrijā.

Svētās Lūcijas svētku galvenā ideja ir labdarība un atbalsts tu-

viniekiem un grūtībās nonākušajiem. Latvijā šos svētkus atzīmē samērā nesen. Tā ir iespēja paraudzīties apkārt un palīdzēt tiem, kam tas patiešām ir vajadzīgs.

Vēsturiska informācija

Vārds Lūcija cēlies no latīņu *lux* jeb gaisma. Ar svētās Lūcijas svētkiem saistās ticējums — pēc Lūcijas svētkiem diena paliek garāka. Šis ticējums radies vēl Jūlija kalendāra laikā, saskaņā ar kuru 13. decembris bija ziemas saulgriežu diena. Pēc gregoriāņu reformas 1582. gadā isākā diena iekrita 21. decembrī. Līdz ar to ticējums vairs neatbilda īstenībai un tika pārveidots šādi — pēc Lūcijas svētkiem diena paliek par vienu stundu garāka.

Legenda

Svētā Lūcija bijusi apveltīta ar skaistām acīm, kuras apbūra kādu jaunu puisi. Lai tas nekrītu kārdinājumā, meitene izgriezta sev acis un aizsūtīja puisim. Ar šo leģendu skaidrojams fakts, ka romāņu un ģermāņu valstīs svētā Lūcija skaitījās gaismas aizbildne un aklo dziedinātāja.

BAZNĪCAS ZIŅAS

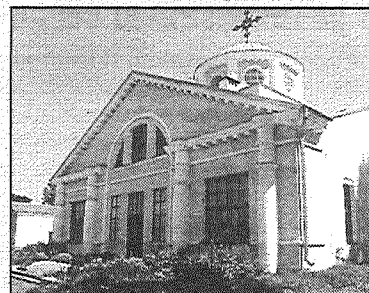
Pāvests novērtē sporta lomu jauniešu izaugsme

Romā norisinās Pontifikālās Laju padomes rīkots seminārs par tēmu «Sports, izglītība, ticība jaunam katoļu sporta kustības cēlienam». Pāvests Benedikts XVI atzīmē, ka sportam ir ievērojams izglītojošs potenciāls, jo īpaši jauniešu vidē. Tāpēc tam ir liela nozīme ne tikai brīvā laika pavadīšanā, bet arī personas formācijā.

Pāvests aicina atcerēties, ka tāds sports, kurā valda dedzība un ētiskā izjūta, kļūst ne tikai par fiziskās pilnveidošanās, bet arī par cilvēcisko un garīgo vērtību skolu, par privilēģētu personiskās izaugsmes un komunikācijas līdzekli ar citiem. Arī ekleziālā kopiena, izmantojot sportu, var palīdzēt jauniešu izaugsmei. Tādējādi tiek veidota piemērota vide cilvēciskajam un garīgajam briedumam.

Zemgales katoļu baznīca — kultūras piemineklis

Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā nesen iekļauta Zemgales dzelzceļa stacija, tagad Zemgales katoļu baznīca, kas atrodas Daugavpils novada Demeņes pagastā. Tai piešķirts vietējās nozīmes arhitektūras pieminekļa statuss.

Zemgales dzelzceļa stacijas ēka būvēta no 1922. līdz 1924. gadam. Greznumu tai piešķir vīrs vestibila centrālās daļas esošais apaļais formas kupols ar virsgaismas logiem, kā arī galvenās un pagalma fasādes frontons ar pusapaļiem logiem, dekoratīvā karnīze, klasicisma stilā veidotās pusapaļās kolonnas.

2005. gadā kultūrvēsturiski nozīmīgā būve atdzima — Zemgales Romas katoļu draudze iegādājās ēku ar nolūku to pielāgot dievnama vajadzībām. Baznīca tika konsekkrēta 2006. gada 11. septembrī.

DIEVA MĪLESTĪBA IR PĀTAGA, KAS DZEN CILVĒKU UZ DEBESSDĀRZU.

VIEDOKLIS

Kas bīstamāks — *cūku gripa* vai vakcīna pret to?

AH1N1 — kas tas īsti ir? Jauns masu iznīcināšanas ierocis, kuru radīja, lai samazinātu iedzīvotāju skaitu uz planētas? Vai tiešām, ka zāles pret šo vīrusu ir bīstamākas nekā pati slimība?

Šie un citi jautājumi satrauc daudzus. Pie tam aug bojā gājušo skaits. Meksikā, ASV, Ķīnā, Lielbritānijā, Īrijā, Vācijā un citur sāka masveida vakcinācija. Krievijā vakcināciju pret cūku gripu plāno uzsākt šī gada beigās. Latvija arī tur roku uz pulsa.

Oktoobra sākumā starptautiskajos masu saziņas līdzekļos izskanēja vairākas šokējošas ziņas. Piemēram, Amerikā pret tiem, kuri atteikšoties potēties pret jauno gripas vīrusu, tiksot pieņemti mēri — nepaklausīgajiem jau tiekot veidotas īpašas nometnes. Viens no tiem, kas bija finansiāli saistīts ar vakcīnas izstrādi, pēkšņi beidzis dzīvi pašnāvībā. Dažādu valstu mediķi brīdina: *zāles* neaizsargā no gripas, tās pilnībā iznīcina cilvēka imūnsistēmu.

Latvijā, kur gripas slimnieku skaits lēnām aug, lietpratēji brīdina: vakcinācija pret AH1N1 nekādā gadījumā nav jādara. Taču runā viņi par to čukstus...

Dīvainības

Vai tiešām *cūka* ir tik briesmīga, kā viņu mālē? Patiešām dīvaini. Vīruss uzradās negaidīti, šokējošās ziņas pirmie izplatīja ASV masu saziņas līdzekļi (pie tam par Meksiku), pēc tam sāka uzskrīvēt sabiedrību pēc labākajiem reklāmu veidošanas paņēmieniem.

Sobrīd AH1N1 vīruss ir paņēmis ievērojami mazāk dzīvību nekā jebkura cita sezonālā gripa, tomēr cilvēki ir tiktāl apstrādāti, ka viņiem vissvarīgākā prece pasaulē kļuvusi tieši vakcīna. Tajā pašā laikā te vienā, te kādā citā valstī dzird sakām — **vakcīna ir bīstamāka par vīrusu!**

Praktiski nepamanīta pagāja garām informācija par to, ka šī gada pavasarī kāda austriešu kompānija Čehijā, Slovēnijā, Vācijā un vēl 15 valstīs ievēda pretgripas vakcīnu no ASV farmācijas koncerna Baxter Pharmaceutical International Inc. Kāds čehu farmācijas kompānijas Biotest labo-

rants izmēģināja ievest vakcīnu uz seskiem. Drīz visi dzīvnieki nobeidzās. Izrādījās, ka vakcīna satur aktīvo putnu gripas H5N1 vīrusu un cilvēku gripas vīrusu H3N2. Laboratoriskie pētījumi Kanādā atklāja — jaunās vakcīnas komponents H5N1 ir viens no bīstamākajiem un reģistrēts kā potenciālais... bioloģiskais ierocis! Izmantojot to pret cilvēkiem, nāves gadījumu skaits — 60%.

Uz Kanādas žurnālistu jautājumiem firma Baxter (tās galvenais ofiss ir ASV, Ilinoisā) neatbildēja, taču bija spiesta atbildēt Vispasaules Veselības organizācijai — vakcīna ar vīrusu H5N1 inficēta kļūdas dēļ, tas nebūjis tā domāts. Šim skaidrojumam nenoticēja speciālisti nevienā no 18 valstīm, kas šo vakcīnu bija saņēmuši.

Liekos novāks

Ārsts un zinātnieks Džons Gorovics saka: vakcīnas izmantošana var izsākt vairāk nāves gadījumu kā pati *cūku gripa*. Divi viņa kolēģi pēc pašu veiktajiem pētījumiem secinājuši, ka *cūku gripas* vīruss nav radies dabiskā ceļā. Tas radīts kādās farmācijas kompānijas laboratorijā. Tika publicēti Gorovica iesniegtie dokumenti, tos saņēma arī FIB juristi. Viss liecina par to, ka aiz šī vīrusa iz-

strādātājiem stāv kompānija Rockefeller & Co, varenie bankieri no Volstrītas, mediju magnāti Ruperts Merdoks, Mortons Cukermans un citi. Doktors Gorovics uzstājas ar aicinājumiem apturēt piespiedu vakcināciju pret *cūku gripu*. Sakrītība vai ne, bet viens no kompānijas Rockefeller & Co izpilddirektoriem, kas bijis saistīts ar vakcīnas izstrādi, izdarījis pašnāvību.

Sensacionāli ir arī pierādījumi pret vienu no kompānijas Silverstein Properties inc. vadītājiem Silverstainu. FIB pašlaik pēta viņa līdzdalību 2001. gada 11. septembra terora aktā, viņš ir viens no aizdomās turētajiem. Ja šie cilvēki varēja astoņu sekunžu laikā nogalināt trīs tūkstošus cilvēku Vispasaules tirdzniecības centrā, tad tikpat mierīgi var *noorganizēt* arī miljonu vai pat miljardu cilvēku nāvi *cūku gripas* pandēmijas veidā.

Viens no *rokfelleru sazvērētības* pamatpunktiem ir varmācīga Zemes iedzīvotāju skaita samazināšana no 6,5 miljardiem līdz vienam miljardam cilvēku. Un labākais paņēmiens to panākt — vakcinācija ar bakterioloģisko indi. Kāpēc? Tāpēc, ka mirstošam cilvēkam nebūs laika domāt par krīzi un dusmoties par amerikāņu bankjeru negodīgumu...

Potēs un atļauju neprasis

Daudzās valstīs sākusies iedzīvotāju masveida vakcinācija. Piemēram, ASV Masačūsetas štatā jau augustā pieņemts likums par vakcināciju pret AH1N1 vīrusu. Tie kas atteiksies potēties — soda nauda 1000 dolāru dienā, kā arī cietumsods uz 30 dienām. Epidēmijas gadījumā iedzīvotājiem bez ierunām jāpakļaujas štata gubernatora rīkojumiem.

Grupa amerikāņu neatkarīgo žurnālistu bija devusies uz Meksiku, kur meklējams *cūku gripas* sākums. Izrādās, ka no pirmajiem septiņiem it kā *cūku gripas* upuriem četri šķirusies no šīs zemes dzīves dažādu traumu dēļ, viens — no sirds nepietiekamības, bet atlikušie divi bijuši krietnā vecumā.

500 tūkstoši zārku

ASV valdība aprēķinājusi, ka no gripas var nomirt vairāk kā 90 tūkstoši cilvēki. Tas nekādi neiet kopā ar faktu, ka pēc valdības pasūtījuma jau izgatavoti 500 tūkstoši plastmasas zārku, kas tiek uzglabāti slēgtās bāzēs valsts dienestā Federal Emergency Management Agency (FEMA). Cik tad upuru tiek plānots — 90 vai 500 tūkstoši?

Daudzos štatos militāristi veido jaunās kapsētas masu apbedījumiem. Tiek būvētas pazemes bāzes un slēgtas FEMA nometnes — Teksasā, Virdžīnijā, Merilendā, Arizonā. Viens no tādiem kompleksiem nofilmēts Kalifornijas dienvidaustrumos. Kam tad būvē šīs nometnes? Un kāpēc tās ir tik slepenas?

ASV štatos, kas robežojas ar Meksiku, pilnā sparā darbojas laboratorijas, kur tiek ražoti bakterioloģiskie ieroci, kā arī pretvīrusi. Varbūt tieši no turienes izsprucis jaunais vīruss? Amerikāņi paši realizējuši scenāriju, kāds agrāk bijis tikai šausmu filmās — no slepenas laboratorijas izklūst vīruss, kas ir jauns eksperimentāls ierocis.

Pandoras lāde vaļā?

Kā uz šī fona izskatās Latvija? Viena pēc otras tiek atvērtas dažādu amerikāņu kompāniju pār-

stāvniecības, kuras ir gatavas sadarbībā ar vietējiem medicīnas centriem sākt *cūku gripas* vakcīnas klīniskos izmēģinājumus. Zinātnieks Jurijs Lirs saka:

— Pie mums vēl nav runas par masveida vakcināciju, taču gan jau līdz tam arī nonāksim. Statistiskā tiek izmantoti konkrēti skaitļi par saslimušajiem ar *cūku gripu*. Patiesībā slimnieku ir daudz vairāk, jo cilvēki nemaz nav gājuši pie ārsta, bet mierīgi izslimojuši mājās bez kādām īpašām nepatīkšanām.

Aizdomīgi izskatās, cik strauji jaunais vīruss izplatījās pa planētu. It kā tā būtu speciāli izplānota operācija. Interesanti, ka no parastās sezonālās gripas un tās radīto sarežģījumu dēļ mirst daudz vairāk cilvēku nekā no *cūku gripas*. Kam tadā gadījumā vajadzīga šī šausmināšanās ap AH1N1?

Savādākas ir *cūku gripas* komplikācijas, piemēram, cilvēka imūnā sistēma sabrūk netipiski strauji. Pat vizuāli jaunais vīruss izskatās netipiski un nedabiski.

Visbeidzot par vakcīnas sastāvu. Tajā ir trīs pamatkomponenti. Pirmais bloķē cilvēka dabisko imūnreakciju. Otrais ļoti strauji palielina cilvēka specifiskās reakcijas pret kādu iespējamo *pretinieku*, būtībā izraisa cilvēkā strauji progresējošu asins vēzi. Trešais komponents bloķē šūnu dalīšanos (galvenokārt — olšūnu un spermatozoīdu)...

Ievadīt cilvēkā šādu vakcīnu nozīmē NOGALINĀT.

□□□

Zinātnieki secinājuši, ka AH1N1, līdzīgi kā visparastākās respiratorās saslimšanas, saasina tās kaites, kuras jau ir. Strauji paaugstinās temperatūra, sāp galva, sākas klepus, sāp kakls, reizēm sāk streikot kuņģis.

Cūku gripu smagākā formā slimnieki vecumā līdz 50 gadiem. Ja imūnsistēma ir pietiekami stipra, cilvēks atveseļojas 3–5 dienu laikā. Citiem var saasināties hroniskas kaites.

Latvijas mediķi skaidro, ka vakcīnas pret AH1M1 pagaidām valstī nav, vienīgi pret sezonālo gripu. Ārsti neizslēdz, ka jau tuvākajā laikā valstī sāksies dubultā epidēmija — *cūku gripas* un sezonālās gripas.

Saisināti no «Vesti Segodnja»

Holesterīna līmenis asinīs — veselības rādītājs

Starp galvenajiem aterosklerozes riska faktoriem mediķi min paaugstinātu holesterīna līmeni asinīs.

Kas ir holesterīns

Holesterīns ir organismam vajadzīga taukiem līdzīga viela un tas ir asinīs visiem cilvēkiem. Lielāko daļu holesterīna ražo aknas no uzņemtajiem trekniem pārtikas produktiem, galvenokārt no trekna gaļa, bet īpaši piena taukiem. Daļu holesterīna mēs tieši uzņemam ar barību — treknu gaļu, subproduktiem, olu dzeltenumiem. Organismā parasti holesterīns ir pietiekošā daudzumā un tā trūkums praktiski nekad nav novērojams, bet, ja tā līmenis ir paaugstināts, tas var sākt izgulsnēties asinīs. Der zināt, ka ir dažādi holesterīna veidi. Izšķir kopējo holesterīnu, kas sastāv no tā sauktā «sliktā holesterīna» un «labā

holesterīna». Sliktais holesterīns nogulsējas asinīs, veidojot aterosklerotiskās plātnītes, bet labais neļauj sliktajam izgulsnēties. Holesterīna spēja izgulsnēties asinīs ir atkarīga no holesterīna līmeņa, kā arī no pārējo riska faktoru daudzuma.

Kā novērtēt holesterīna līmeni

Normāls kopējais holesterīna līmenis ir zem 5 mmol/L (milimoli litrā), bet sliktā holesterīna zem 3,0 mmol/l. Kopējais holesterīna līmenis 5,0–6,0 mmol/l var uzskatīt par robežlīmeni, kura «kaitīgumu» novērtē individuāli atkarībā no citiem riska faktoriem. Cilvēkiem ar jau esošu aterosklerotisku slimību arī šāds robežlīmenis jāuzskata par augstu.

Savs holesterīna līmenis būtu jāzina katram, bet it īpaši, ja ir citi aterosklerozes

riska faktori, vai ir pārsniegti 35 gadi vīriešiem un 45 gadi sievietēm. Ja nav riska faktoru un holesterīna līmenis ir normāls, atkārtoti holesterīnu kontrolē ik pēc pieciem gadiem, bet, ja jau ir sirds slimība vai citi riska faktori, vēlams to darīt ik gadu. Ja holesterīna līmenis ir augsts un tiek veikti pasākumi (diēta vai medikamenti) tā pazemināšanai, kontrole nepieciešama ik pēc 3–6 mēnešiem.

Kā pazemināt holesterīna līmeni

Holesterīna līmeni var pazemināt, lietojot racionālu uzturu. Jāēd produkti ar mazu holesterīna un piesātināto tauku saturu. Piesātinātos taukus, kas galvenokārt ir trekno piena produktos un treknā gaļā, organisms pārveš par holesterīnu.

Tomēr ne mazāk svarīgi ir vienlaicīgi

ēst vairāk šķiedrvielu, dārzeņus, augļus, zivis (arī treknās), dažādus graudu produktus. Šajos produktos ir vielas, kas kavē holesterīna uzsūkšanos, veidošanos un izgulsnēšanos. Jāatceras, ka holesterīna kaitīgumu var samazināt, ietekmējot aterosklerozes riska faktorus: ārstējot paaugstinātu asinsspiedienu, cukura diabētu, atmetot smēķēšanu, samazinot lieko svaru. Ļoti nozīmīgas ir regulāras fiziskas aktivitātes.

Organismam vajag laiku, lai atbildētu uz diētas un dzīves veida pārmaiņām. Nozīmīgu holesterīna pazemināšanu var panākt pēc trim un pat sešiem mēnešiem. Reizēm ir nepieciešams lietot holesterīnu pazeminošus medikamentus. Tos gan var nozīmēt tikai ārsts pēc rūpīgas izmeklēšanas.

Lappusi sagatavoja L. Kirillova

BALVOS

Virsnieks nevar būt vienaldzīgs

Lāčplēša dienā Rīgas pili pulkvežleitnants Jānis Gailis no Balvu novada saņēma IV šķiras Viestura ordeni. Ar Viestura ordeni apbalvo par sevišķiem militāriem nopelniem. Jautāts, kādas sajūtas pārņēma, uzzinot par vienu no valsts augstākā apbalvojuma piešķiršanu, Jānis atzina, ka bijis patīkami pārsteigts.

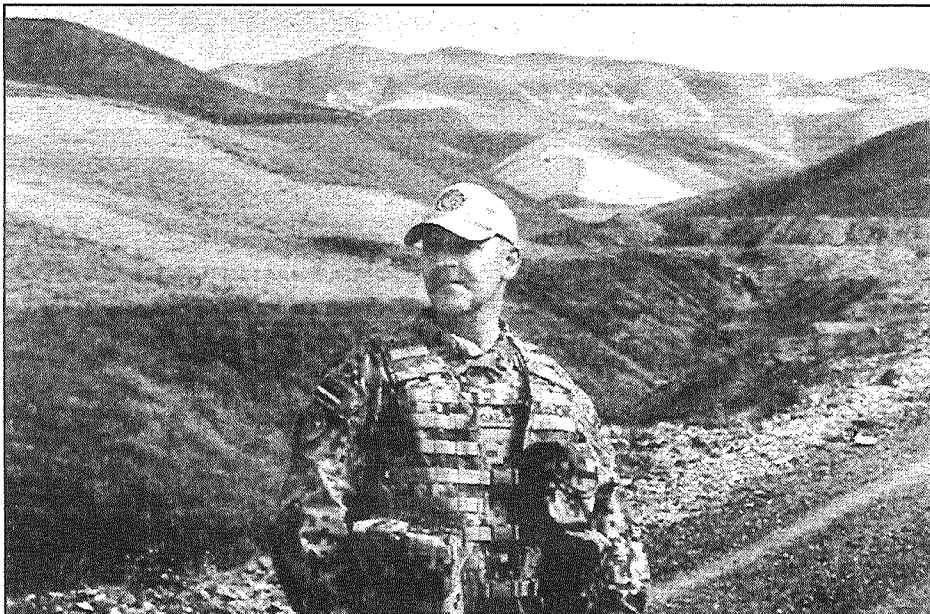
Pulkvežleitnants Jānis Gailis 1991. gada 19. novembrī uzsāka dienestu 31. Zemessardzes bataljonā, mācījās vada komandieru kursus, pēc tam rotas komandieru kursus. No 2004. līdz 2005. gadam mācījās ASV virsnieku kursus. 2006. gadā pabija misijā Kosovā, 2009. gadā — Afganistānā. Pašlaik ir Zemessardzes štāba operatīvās pārvaldes priekšnieks.

— Vai tu ietu to pašu ceļu, ja būtu iespējams atgriezties tālajā 1991. gada novembrī, kad teicāt «jā» vārdu dienestam bruņotajos spēkos?

— Cilvēks, kurš mani pamudināja uzsākt dienestu, tagad ir jau atvaļinātais pulkvežleitnants Valdis Zābelis. Paldies viņam par to. Noteikti ietu to pašu ceļu. Militārajā dienestā daudzas aktivitātes saistās ar sportu. Man tobrīd bija dilemma — pievienoties armijai, vai raudzīties uz Sporta institūta pusi. Nosvēros par labu armijai, un nu jau praksē esmu pārliecinājies, ka izvēle bijusi pareiza. Armiju un sportu vieno daudz kas kopējs.

— Ko ieteiktu jauniešiem, kuri vēl ir izvēles priekšā?

— Mani vienmēr ir atbalstījusi ģimene, par ko jāsaka milzums liels paldies. Interesanti, ka vectēvs un vecmāte mudināja kļūt par virsnieku. Acīmredzot, viņu atmiņā virsnieka profesija ir goda lieta. Grūti ir ieteikt izvēlēties dienestu, jo profesija ir ļoti prasīga, izaicinoša, kā arī riskanta. Jauniešiem noteikti jāpiedalās savas valsts aizsardzībā, turklāt tie var būt dažādi veidi. Piemēram, strādājot jebkurā nozarē, darbu darot godprātīgi, vai pievienojoties savas valsts armijai, kas tiešā veidā nes pienesumu valsts aizsardzībā. Bez šaubām, katram ir jāpārdomā, vai vēlas dienēt, jo tā ir ziedošanās. Ja neesi gatavs ziedoties, tad stingri jāpārdomā, ko un kā labāk darīt. Jārēķinās ar to, ka būsi atrauts no ģimenes, jebkurā mirkli vari nokļūt jebkurā pasaules vietā, multifunkcionālā vidē jāspēj tikt galā ar dažādiem uzdevumiem, kā arī jābūt

● Pulkvežleitnants Jānis Gailis no Balvu novada Lāčplēša dienā Rīgas pili saņēma IV šķiras Viestura ordeni.

gatavam pakļaut savu dzīvību riskam.

— Kā vienkāršs Balvu puišs jutās Amerikā?

— Bērniībā, klausoties radio «Amerikas Balss», šķita, ka ASV ir sapņu zeme. Protams, arī man bija sapnis tur nokļūt. Paldies liktenim, kas šādu iespēju piespēlēja. Izaicinājums bija milzīgs, arī valodas prasmi zina. Bija ļoti daudz jāmacās, jālasa un jāraksta. Jāpiebilst, ka Amerikas sabiedrība ir pretimnākoša un atbalstoša. Latvijā sponsoru izprot kā naudas devēju, savukārt ASV sponsori ir atbalstītāji. Katram no 76 valstu studentiem bija kāds atbalstītājs. Un ne tikai kāds, bet pāris, piemēram, Kanساسas lielās un vietējās pilsētās, kā arī militārais sponsors. Vismaz reizi mēnesī, pat biežāk, mūs iepazīstināja ar Amerikas daudzveidību. Mēs bijām gan fermā, gan muzejos, kinoteātros un bibliotēkās, kā arī tirdzniecības centros, lai savām acīm redzētu vietējo cilvēku sadzīvi. Atmiņā palicis vienreizējs pozitīvais iepaids!

— Un nekā negatīva?

— Es braucu mācīties. Es tvēru labo, kas bija visapkārt. Jāatzīst, bija arī pārsteigumi. Ejot pa Vašingtonu, piesaistīja ceļazīme «Stāvvieta mazām automašīnām». Mums tas šķiet diezgan smieklīgi, bet ASV pamatā ir lieli auto. Tāpat pārsteidza fakts, ka amerikāņi uz 300 metriem attālo veikalu

brauc ar automašīnu un tajā pat laikā dienā noskrien trīs kilometrus ar kājām.

— Esat pabijis arī divās misijās?

— Uzskatu, ka brīvprātības princips sākas un beidzas mirkli, kad cilvēks uzsāk dienestu bruņotajos spēkos. Manuprāt, ja cilvēks ir devis zvērestu, vairs nav jautājuma, kur braukt vai nebraukt. Tā ir ziedošanās. Es to tā uztveru. Tas ir mans pienākums. Jā, tas ir risks. Nav noslēpums, ka ir arī bojāgājušie.

— Misija Kosovā un Afganistānā bija kardināli atšķirīgas?

— Ļoti. Kosovā NATO spēki ieveda karaspēku, lai novērstu domstarpības starp serbiem un albāņiem. Starptautisko spēku klātbūtne nodrošina normālu vidi. Tur vide ir nosacīti droša. Afganistānā vide ik gadu kļūst sarežģītāka un nestabilāka. Ar katru gadu bojāgājušo cilvēku skaits palielinās, un tas liek izdarīt secinājumus, ka nemiernieki nesēž, rokas klēpi salikuši. Mans darbs saistījās ar plānošanu un vienību vadīšanu.

— Esat pabijis daudzās valstīs un vienmēr atgriezies Balvos.

— Jā, man patīk dzimtā pilsēta. Sevi pieskaitu tiem, kuri no Balviem nekad nav aizgājuši.

— Draugi jūs pazīst kā cilvēku, kurš runā skaidru valodu.

— Ir grūti pateikt un ir grūti nepateikt. Taisnība jāsaka nevis tāpēc, ka tev ir tāds vai citāds raksturs. Taisnības teikšanai jābūt tālejošām sekām, lai mēs neatkārtotu bijušās vai arī iespējamās kļūdas. Atklātība ir nevis asa un strupa ironizēšana, bet viens no veiksmes stūrakmeņiem.

— Novembris ir valsts svētku mēnesis...

— Jā, tā ir. Novēlētu cilvēkiem nezaudēt to dziļskati, kas cilvēkiem bija 90 – to gadu sākumā, un domāt tālākā perspektīvā. Ja mēs domāsim tikai par konkrēto mirkli, var šķist — ir bezizeja!

Būsim pacietīgāki un neiesūsimies!

— Meita studē politoloģiju. Kā jūs vērtējat politisko situāciju valstī?

— Meitai Lindai ir 19 gadi, delam Kristapam — viens gads un septiņi mēneši. Lindu mudināju izvēlēties šo profesiju — es to atbalstu. Domāju, jaunie cilvēkiem jāsak domāt par savu valsts nākotni. Šobrīd sabiedrība ir tik pasīva, ka mēs vairs neko nespējam ietekmēt. Starp politiķiem un sabiedrību ir milzīga plaisa. Mana pilsoniskā stāja neļauj stāvēt nomaļus.

— Ko virsnieks nevar atļauties darīt?

— Daudz ko. Es tagad negribētu norunāt kā no grāmatas... Virsnieks nevar atļauties būt vienaldzīgs.

— Atgriežoties pie misijām... Ir cilvēki, kuri uzskata, ka latvju bāleļņiem nevajadzētu atrasties Kosovā vai Afganistānā.

— Tas ir mūsu ieguldījums savā drošībā, kā arī pienākumu izpildē pret pārējiem. Ja mēs gribam sagaidīt, ka kādreiz nepieciešamības gadījumā mums nāks palīgā, tad, bez šaubām, jāturpina iesāktais. Tiem, kuri kritiski vērtē misijas, vēlētos pajautāt: kā tad mēs garantēsim savu drošību? Ticu, ka mēs darām pareizas lietas, ejam pareizā virzienā.

— Vai mūsu jaunatne ir patriotiska?

— Gribētos domāt, ka jā. Esot skolā kādā pasākumā secināju, ka, skatot himnai, lielākā daļa to nedziedāja. Kopības sajūtu nereti var izjust hokejā un motokrosā. Lai ieaudzinātu patriotismu, ikvienā ģimenē jārunā par vēsturi, jāsvin valstij nozīmīgi svētki, jāievēro tradīcijas. To pašu māca arī skolā. Kopējā sadarbība ir veids, kā panākt vēlamo rezultātu. Sabiedrībai jābūt vienotākai! Vai mēs katrs varam būt godīgāks? Es saku, ka jā. Vai uzņēmīgāks? Es saku, ka jā.

«Vaduguns»

JĒKABPILĪ

Iesvēta poļu draugu dāvāto altāri

Novembra sākumā Jēkabpili viesojās sadraudzības pilsētas Polija Sokolovpodļaski delegācija, ko vadīja pilsētas mērs Boguslavu Karakula. Brauciena nolūks bija piedalīties Krustpils Romas katoļu baznīcas draudzei dāvātā altāra iesvētīšanā.

Pirms vairākiem gadiem poļu draugi baznīcai dāvāja Čenstohovas Dievmātes svētbildes kopiju, bet tagad par Sokolovpodļasku sabiedrības locekļu saziedoto naudu tapis meistara altāris svētbildes novietošanai.

— Altāris jeb retabls ir speciāls pagustinājums svētbildes novietošanai, kas atradīsies baznīcas kreisajā malā. Altāri 7. novembrī iesvētīja dievkalpojumā, ko vadīja Sokolovpodļasku priesteris un arī es. 11. novembrī Polija atzīmē neatkarības dienu, un šis pasākums bija kā ievads šim svinībam Latvijā, ko plaši atzīmē vietējās poļu biedrības, arī Jēkabpils poļu kopiena. Savukārt

Čenstohovas Dievmātes tēls Polijā ir ne tikai īpaša svētbilde, gluži kā mums Aglonas Dievmātes tēls, bet arī nacionālās pašapziņas zīme, — stāsta Krustpils katoļu draudzes priesteris Viktors Naglis. Viņš pastāstīja, ka pēc Svētās mīses baznīcas svētdienas skolas telpās notikusi vakarēšana kopā ar Atašienes folkloras kopu «Viraksne», kas viesus iepazīstinājusi ar Atašienes krakovjaku, kas esot poliskas izcelsmes dancis.

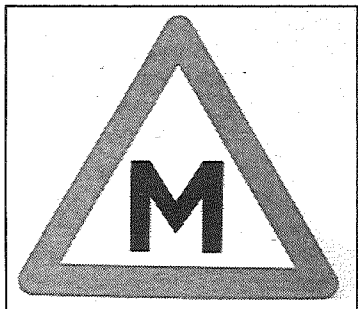
Jēkabpils poļu kultūras biedrības «Rodacy» priekšsēdētājs Aleksandrs Raščevskis BD pastāstīja, ka viesu vidū bijušas personas, kas saistītas ar ziedojumu vākšanu altārim. Nauda nodota «Rodacy», un altāris tapis Latvijā, Rēzeknes meistara Ivana Kuzņecova darbnīcā. Sokolovpodļasku delegācija neoficiālā gaisotnē tikusies ar vietējo poļu kopienu, Jēkabpils poļu skolas direktori un arī Jēkabpils domes priekšsēdētāju Leonīdu Salceviču un viņa vietnieku Jāni Raščevski.

«Brīvā Daugava»

Paredzamas izmaiņas transportlīdzekļa vadīšanas eksāmenā pieļauto kļūdu vērtēšanā

Paredzēts mainīt transportlīdzekļa vadīšanas eksāmenā pieļauto kļūdu vērtēšanu, ieviešot kompetences vērtēšanas principus. Ja pašlaik par pārkāpumiem eksāmenā piešķir noteiktu punktu skaitu, tad nākotnē iecerēts vērtēt TOPOŠĀ VADĪTĀJA PRASMES KOPUMĀ.

Kā informē Satiksmes ministrijas sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja Ilze Eida, izmaiņas paredzēs to, ka transportlīdzekļa vadīšanas eksāmenā katru pieļauto pārkāpumu vērtēs pēc būtības, kādu bīstamību tas izraisījis, nevis formāli piešķirs noteiktos kļūdu uzskaites punktus.

Tāpat kā līdz šim vadīšanas eksāmenā pieļautās kļūdas novērtēs pēc to nozīmīguma un bīstamības pakāpes. Protī, par nenozīmīgām kļūdām uzskata tādas, kuras parasti neietekmē satiksmes droš-

bu. Vidēji smagas kļūdas ir tās, kas atsevišķos gadījumos var apdraudēt satiksmes drošību, bet kuru dēļ attiecīgajā situācijā netiek radīti tieši draudi tai. Bīstamas kļūdas gandrīz vienmēr rada draudus satiksmes drošībai vai to dēļ attiecīgajā situācijā tiek radīti tieši draudi.

Jaunie Ministru kabineta noteikumi paredz, ka eksāmens būs nokārtots, ja pretendents tā laikā nepieļaus:

- ✓ būtisku kļūdu;
- ✓ vairāk kā divas vidēji sma-

gas kļūdas vienā un tajā pašā vērtējuma kritērijā vai vairāk kā trīs vidēji smagas kļūdas;

✓ vairāk kā piecas nenozīmīgas kļūdas.

Ja topošo vadītāju neapmierinās eksāmena vērtējums, to mēneša laikā varēs apstrīdēt, iesniedzot attiecīgu iesniegumu Ceļu satiksmes drošības direkcijā, kuras izveidota komisija savu atzinumu dos 30 dienu laikā.

Ieviests arī speciāls teorētiskais eksāmens A kategorijas transportlīdzekļu vadītājiem, ietverot jautājumus par tieši šiem vadītājiem nepieciešamajām specifiskajām zināšanām. Šāds regulējums bija vajadzīgs, jo prakse pierādījusi, ka A kategorijas transportlīdzekļu vadītājiem ir jāapgūst specifiski jautājumi, kas netiek apgūti, veicot apmācību ar citas kategorijas transportlīdzekļiem.

Ar Ministru kabineta noteikumu projektu var iepazīties MK mājaslapā www.mk.gov.lv.

Plāno ieviest periodisko apmācību prasības un pasažieru pārvadātājiem

Plānots, ka no nākamā gada 1. janvāra tiks ieviesta periodiskā apmācība tiem transportlīdzekļu vadītājiem, kuri pārvadā kravas un pasažierus.

Kā «Novadnieku» informē Satiksmes ministrijas sabiedrisko attiecību nodaļas vadītāja Ilze Eida, šādu jauninājumu paredz Ministru kabineta noteikumu projekts «Noteikumi par transportlīdzekļu vadītāju apmācību un transportlīdzekļu vadītāju apmācības programmām», kas 19. novembrī izsludināts Valsts sekretāru sanāksmē. Lai noteikumi stātos spēkā, tiem vēl jāgūst valdības atbalsts.

Minēto periodisko apmācību varētu veikt autoskola vai komersanti, biedrības un mācību cen-

tri, kas var izpildīt valdības noteikumos ietvertās prasības. Periodiskās apmācības veicējam Ceļu satiksmes drošības direkcijā (CSDD) būtu jāiesniedz šādi dokumenti: apmācības programma, informācija par atbilstošas kvalifikācijas pasniedzējiem, telpām, kurās notiks mācības, attiecīgiem mācību uzskates līdzekļiem un izmantojamiem transportlīdzekļiem.

Ar jaunajiem noteikumiem tiek samazināti arī administratīvie un birokrātiskie šķēršļi autoskolas darbības uzsākšanai, atcelta nepieciešamība saņemt licenci. Darbības uzsākšanai nepieciešama tikai CSDD izsniegta mācību karte (mācību kartes, kas izdotas līdz šo noteikumu spēkā stāšanās dienai, ir derīgas līdz tajā norādītajam termiņam). Noteikumu pro-

jekts nostiprina arī autoskolas pilnīgu atbildību par teorētiskās un praktiskās apmācības norisi un rezultātiem.

Noteikumu projekts vienkāršo un padara ērtāku apmācības procesu — tiek ieviesta dalītā vadītāja tiesību iegūšanas eksāmena kārtība. Protī, persona, kura pabeigusi teorētisko apmācību, var kārtot attiecīgu teorijas eksāmenu. Un persona, kura beigusi transportlīdzekļa vadīšanas praktisko apmācību, var kārtot vadīšanas eksāmenu.

Lai uzlabotu motociklu vadītāju drošību un teorētisko zināšanu līmeni, ieviesta speciāla A un A1 kategoriju transportlīdzekļu vadītāju teorētiskā apmācība.

Ar visu Ministru kabineta noteikumu projektu var iepazīties valdības mājaslapā www.mk.gov.lv.

Laiks gādāt drošus atstarotājus

Pat agrā pēcpusdienā laukā ir krēsla, arvien agrāk kļūst tumšs. Lai samazinātu risku ceļu satiksmes dalībniekiem nokļūt ceļu satiksmes negadījumos, kuru cēlonis ir gaismas atstarojošo elementu neizmantošana, no 23. novembra Valsts policija rīko akciju «Esi redzams».

Kā «Novadnieku» informē Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes priekšnieka palīga pienākumu izpildītāja Anastasija Lazāne, šīs akcijas ietvaros tiks pievērstā pastiprināta uzmanība atstarotāju izmantošanai ceļu satiksmes dalībniekiem, kā arī tiks pievērstā vērība gājējiem, kuri pār-

vietojas pa nepareizo brauktuves malu vai nomali.

Reidu laikā policijas darbinieki, konstatējot minētos pārkāpumus un lemjot par administratīvā soda veidu, iespēju robežās personas nodrošinās arī ar gaismas atstarotājiem.

Kā vēsta laikraksts «Neatkarīgā», labu atstarotāju iegādāties nav nemaz tik vienkārši, jo aptuveni puse no nopērkamajiem atstarotājiem nemaz nav tik droši, kā to vēsta reklāmās. Jau pirms diviem gadiem Patērētāju tiesību aizsardzības centrs (PTAC) testēja 14 Latvijā nopērkamus atstarotājus un konstatēja, ka seši no tiem nav droši, jo tumsā starpešu

gaismā tos nemaz nevar pamanīt. Nedroši izrādījušies gan dažādi piekariņi, gan aproces un pat pērn kampaņas «Atstarotāju policija» laikā izdalītie piekariņi.

PTAC patērētāju informēšanas un komunikācijas daļas vadītāja S.Gertmane norāda, ka bieži veikalos piedāvā priekšmetus, kas izskatās kā atstarotāji, bet ir citādi nosaukti. Tas nozīmē, ka precīri ir citas funkcijas un bieži tā nepasargā gājējus.

Iegādājoties atstarotāju, jāpievērš uzmanība tā izmēram un materiālam — atstarotājs nedrīkst būt ļoti mazs. Arī krāsa var būt nozīmīga, jo tumši atstarotāji spīd mazāk nekā gaiši.

POLICIJAS ZIŅAS

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldē reģistrētie notikumi

PREIĻU IECIRKNĪ

No 6. līdz 12. novembrim Preiļu iecirknī reģistrēti 38 notikumi. Uzsākti 10 kriminālprocesi, sastādīts 141 administratīvais protokols, tajā skaitā 113 protokoli satiksmes uzraudzības jomā. Kādam vadītājam sastādīts administratīvais protokols par transportlīdzekļa vadīšanu alkohola reibumā.

Līvānos aptirītas automašīnas

Laikā no 12. līdz 13. novembrim Līvānos kādā stāvlaukumā no automašīnas Opel tika nozagtas dažādas mantas – generators, slīpmašīna, automagnetola, uzgrīzņu galviņu komplekts un citas mantas. Materiālā zaudējuma apmērs tiek noskaidrots. Policijā uzsāks kriminālprocess.

Policijā saņemts iesniegums par zādzību, kas notikusi naktī no 14. uz 15. novembrī. Noskaidrots, ka kādam 32 gadus vecam līvānietim piederošajai automašīnai VW zagļi izsītuši šoferu durvju stiklu, iekļuvuši transportlīdzeklī un nozaguši magnetolu, pastiprinātāju, kanas un dažādas citas mantas. Arī šajā gadījumā tiek noskaidrots materiālā zaudējuma kopējais apmērs, uzsāks kriminālprocess.

Veikalā nozaga alkoholu, kafiju un desu

13. novembrī policijā reģistrēts iesniegums par zādzību veikalā Preiļos. No kāda veikala, kas atrodas Aglonas ielā, 41 gadu vecs vīrietis paņēmis vienu litru alkoholisko dzērienu, četrus iepakojumus ar kafiju un uzkodām desu. Kopumā paņemts preces 40 latu vērtībā. Policijā uzsāks kriminālprocess.

Aizdzīts mopēds

17. novembrī kāds Preiļu iedzīvotājs, 43 gadus vecs vīrietis, konstatēja, ka no viņam piederošā šķūniša ir nozagts mopēds. Personai nodarīts materiālais zaudējums aptuveni 20 latu apmērā.

KRĀSLAVAS IECIRKNĪ

Zagli ņem visu pēc kārtas

Laika posmā no 14. līdz 15. novembrim Konstantīnovas pagastā no kādas mājas pagalma nozagts dzīvojamais vagoniņš. Policijā uzsāks kriminālprocess.

Laikā no 14. līdz 16. novembrim Dagdas pagastā no kādas kokzāģētavas pagaidām nenoskaidrotas personas nozagušas metināšanas aparāta elektrības vadus un akumulatoru.

Vēl viena zādzība notikusi laikā no 13. līdz 15. novembrim Andrupenes pagastā. Pagaidām nenoskaidrotas personas, uzlauzot saimniecības ēkas, paņēmušas remontatslēgas un vairāku automašīnu priekšējos lukturus. Par abām zādzībām uzsākti kriminālprocesi.

LUDZAS IECIRKNĪ

Mudina uzmanīt automašīnas

Policijas darbinieki aicina transportlīdzekļu īpašniekus naktīs savas automašīnas novietot garāzās. Tas ir drošības apsvērumu dēļ, jo pēdējā laikā Ludzā un apkārtnē novados tiek konstatētas dažādu mantu, pārsvarā automagnetolu, zādzības no transportlīdzekļiem. Tā nesen konstatēti vēl četri līdzīgi gadījumi. Naktī uz 10. novembrī no divām automašīnām Ludzā, Latgales ielā, un diviem transportlīdzekļiem Raiņa ielā nozagtas četras automagnetolas.

Vēl policija informē, ka izdevies atrast divas iepriekš nozagtas automagnetolas — Pioneer un un JVC. Policija lūdz atsaukties to īpašniekus, zvanot pa tālruni 26378336.

Nedēļas laikā reģistrētas septiņas avārijas

Laika posmā no 9. līdz 16. novembrim Ludzas, Kārsavas, Ciblas un Zilupes novada teritorijā reģistrēti septiņi satiksmes negadījumi. Vienā no tiem gājis bojā 1984. gadā dzimis vīrietis. Negadījums notika 15. novembrī uz ceļa Lauderī — Rundēni, kur no ceļa nobrauca un apgāzās automašīna Opel Corsa.

11. novembrī Malnavas pagastā ar automašīnu Audi 80 tika notriekts velosipēdists, kāds 1953. gadā dzimis vīrietis, kurš medicīniskās palīdzības sniegšanai nogādāts slimnīcā. Noskaidrots, ka velosipēdists bijis alkohola reibumā. Negadījuma apstākļi tiek pārbaudīti.

14. novembrī Brīgu pagastā automašīna BMW 525 nobrauca no ceļa un ietriecās saimniecības ēkā. Automašīnas vadītājs un pasažieris guva traumas, bojāta gan saimniecības ēka, gan transportlīdzeklis.

Brālis pret brāli

19. novembrī kādās mājās Cirmas pagastā starp diviem brāļiem notika strīds. Konflikta laikā jaunākais brālis (dzimis 1973. gadā) piekāva vecāko brāli (dzimis 1971. gadā), kurš no gūtajām traumām gāja bojā. Policisti noskaidrojuši, ka starp abiem strīdniekiem arī iepriekš bijuši konflikti. Uz aizdomu pamata policija aizturējusi jaunāko no brāļiem, uzsāks kriminālprocess pēc Krimināllikuma 12. nodaļas. Notiek izmeklēšana.

Valsts policijas Latgales reģiona pārvaldes informācija

Vai jūs uztrauc cūku gripas epidēmija un kā izsargāties no saslimšanas?

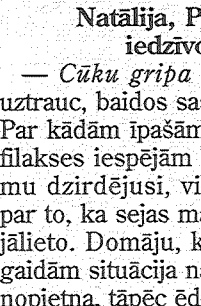
Aleksandrs, Aglonas iedzīvotājs:
— Neesmu aizdomājies par šo jautājumu. Dzīvoju tik uz priekšu. Ja sāks domāt un uztraukties, labuma no tā nebūs. Iespējams, ka cilvēki arī slimo ar cūku gripu, bet manu paziņu loku tā vēl nav skārusi. Agrāk esmu potējies pret gripu, slimība vienmēr gājusi garām. Ja vakcīna pieejama un tā dod labus rezultātus, tas nav slikti. Tomēr labāk izmantot tautā iecienītus profilakses līdzekļus, ēst ķiplokus, sīpolus un vispār lietot veselīgu pārtiku. Lūk, tīrītu nopirku svaigus kāpostus. Es strādāju svaigā gaisā, nekā nav labāks par to.

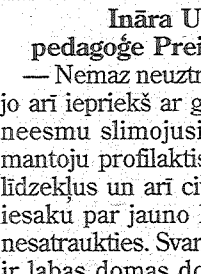
Jekaterina Piskunova, Riebiņu novada Silajāņu pagasta iedzīvotāja:
— Par tādu slimību neko neesmu dzirdējusi, bet, ja saslimšu, tad saslimšu, ko tur padarīsi... Pensijas man nav, tāpēc liekas naudas zāļu piršanai arī nav. Pie āršiem tagad tikai par maksu, tāpēc cenšos dakterus apmeklēt pēc iespējas mazāk. Izteiktu ar to, kas mājās pieejams. Vasarā audzēju dārzeņus, tagad ēdam tos. Visa kā pietiekami izaudzis. Vai tad potes vajadzīgas? Tās taču arī naudu maksā.

Aleksandrs Tarasovs, autovadītājs a/s «Preiļu siers»:
— Televīzijā esmu redzējis un dzirdējis, ka tagad aicina iedzīvotājus lietot sejas maskas, lai izsargātos no saslimšanas. Tā staigājam gan nevienu vēl neesmu redzējis. It īpaši pa laukiem, kur braucu savākt no zemniekiem pienu. Tas jau būtu smieklīgi, ka cilvēks četros no rīta nāk ar piena kannu, bet uz sejas maska. Drīzāk jādodom par to, lai no smagumu cilāšanas mugura nesāpētu. Profilaksei uzēdu ķiplokus. Saka, derot arī kāda degvīna glāzīte dezinfekcijai, bet esmu autovadītājs, tāpēc alkoholu lietot nedrīkst. Bet vispār domāju, ka pie cūku gripas izplatības amerikāņi vainīgi, vajag taču kaut kā cilvēku uzmanību no ekonomiskās krīzes novērst.

Natālija, Preiļu iedzīvotāja:
— Cūku gripa mani uztrauc, baidos saslimt. Par kādām īpašām profilakses iespējām neesmu dzirdējusi, vienīgi par to, ka sejas maskas jālieto. Domāju, ka pagaidām situācija nav tik nopietna, tāpēc ēdu vienīgi ķiplokus, kas man ļoti garšo, un daudz laika pavadu svaigā gaisā. Ja būs iespēja vakcinēties, droši vien padomāšu par vakcīnas lietderību.

Ināra Urča, pedagoģe Preiļos:
— Nemaz neuztrauc, jo arī iepriekš ar gripu neesmu slimojusi. Izņemtoju profilaktiskus līdzekļus un arī citiem iesaku par jauno kaiti nesatraukties. Svarīgāk ir labas domas domāt un uzturēt jauku noskaņojumu, tad arī cūku gripa nepiemētīsies, tāpat kā tas savulaik bija ar izdaudzīnāto putnu gripu. Bija un izbija... Pašlaik man aktuāla tikai pretīdiferijas pote, kas būs jāatjauno pēc četriem gadiem. Piedalos daudzos sabiedriskos pasākumos, bet nejutu, ka cilvēki būtu sākuši slīmot vairāk. Bērni gan pa kādam saslimst, bet tās ir parastas saaukstēšanās. Jānoturas, jo drīz sāksies Ziemassvētku pasākumi, tiem gatavojam skaistu uzvedumu.

L. Kirillova
Foto: A. Šņepsts

SLUDINĀJUMI, REKLĀMA

Noslēgts pirkuma līgums

PRIVATIZĀCIJAS AĢENTŪRA PAZIŅO: noslēgts šāds apbūvēta zemesgabala pirkuma līgums

Zemesgabala adrese, kadastra numurs	Zemesgabala platība (kv.m)	Zemesgabala īpašuma tiesību nostiprinājums zemesgrāmatā	Zemesgabala pircējs	Pirkuma līguma datums
Preiļi, Raiņa bulvāris 21, kadastra Nr.7601 004 0604	506	Preiļu pilsētas zemesgrāmatā, nodaļējuma Nr.100000437455	Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Lattelecom"	2009.gada 29.oktobris

Pirmpublikācija "Latvijas Vēstnesis" 17.11.2009. Nr. 182 (4168)

Pārdod

lietotu šiferi. Tālr. 29222989;
AUDI 80 (1982. g. izl., bez TA, labas riepas, var rezerves daļām, Ls 150). T.26641501;
AUDI A4 (1,9 TD, dīzelis, 1996. g. izl., UNIVERSAL, ideālā stāvoklī, 4400 EUR). T.29569556;
AUDI A6 (1997. g. izl., 2,4, benzīns, klimata kontrole, viss elektro, signalizācija, ABS, ASR, TA, CD, jaunas riepas). T.22174119;
MAZDA 626 (1997. g. izl., 2,0i, sedans, zilā krāsā, el. stikli, el. spoguļi, lietie disk, TA līdz 08.2010., 3000 EUR). T.26407221;
MERCEDES BENZ 200 (1991. g. izl., dīzelis, sedans, 4 pakāpju mehāniskā ātrumkārbā, violelā krāsā). T.22018971;
NISSAN PRIMERA (1992. g. izl., 2,0, dīzelis, sedans, sarkanā krāsā, TA, elektro, lietie disk, Ls 700). T.29175331 (Rēzeknē);
NISSAN SUNNY (1991. g. izl., 2,0D, «heobeks», sarkanā krāsā) vai maina pret VW PASSAT (sedans, 1,8, gāze/benzīns). T.29375227;

SIA AIBI iepērk liellopus, jaunlopus, aitas, zirgus, cūkas.
Labas cenas.
Tālr. 26142514, 29293219, 64871804.

Vislētākie logi Preiļos.
Tālr. 28673992.

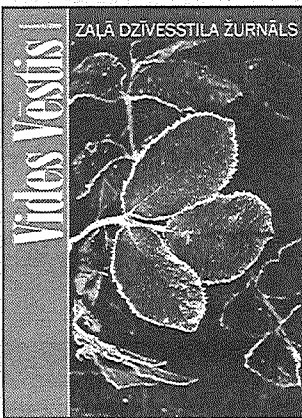
NISSAN TERANO (1991. g. izl., 3,0, benzīns, TA, M+S riepas, labā stāvoklī). T.29447261;
OPEL VECTRA (1994. g. izl., 1,8i, TA uz gadu, sedans, zaļā met. krāsā, lūka, ABS, Air Bag, stereo CD, centrālā atslēga ar pulti). T.26355330;
OPEL ZAFIRA (2001. g. izl., 1,8, TA), MITSUBISHI COLT (2004. g. izl., TA, 1,5, dīzelis, ideālā stāvoklī). T.29480463;
PEUGEOT PARTNER (1,9D, 1999. g. izl., cinkota, kravas, bez TA, Ls 550), BMW 318 (TDS, 1997. g. izl., Compact, TA). T.28301162;
SUZUKI GSX R750 (2000. g. izl.), SUZUKI GSX R750 (1999. g. izl.). T.26465677;
TOYOTA PREVIA (1992. g. izl., 2,4 l, minivens, benzīns, elektro, CD, tumši sarkanā krāsā, TA līdz 10.2010.). T.29463376;
TOYOTA YARIS (2002. g. izl., 1,3, 5 durvju, tei-

camā stāvoklī, steidzami). T.26483855;
VOLVO 740 (1989. g. izl., 4 l, rezerves daļām, Ls 300). T.26649360 (V. Platācis, Griškānu pagastā, Čačos);
VOLVO 850 (sedans, 1992. g. izl., sarkanā krāsā, apsildāmi sēdekļi, el. lūka, el. logu pacelājs, jauna TA, Ls 600). T.27018713;
VOLVO S 40 (2001. g. izl., 1,6, benzīns, tumši zilā krāsā). T.26885276;
VOLVO S80 (1999. g. izl., 2,5 CDI). T.26141929.

Pērk

labu slaucamo govī. Tālr. 65326471, 28474054.

ANOTĀCIJA, VIDES VĒSTIS
Zaļā dzīvesstila žurnāls
Novembris (124)

Intervijā Uģis Rotbergs saka — Es gribētu pieredzēt, kā, prātīgi plānojot izlīšanu no krīzes, saglabājas tautas veselība, drošība un vēl kaut kas paliek pāri, kad pamatvajadzības īstenotas. Mēs taču te varētu uztaisīt vienu labklājības pilnu zemi, mums tam ir visi priekšnoteikumi, ja vien rīkojamies pareizi un istajā secībā.

Ilmārs Tirmanis mūs ieved sliuku pasaulē, kopumā zināmas aptuveni trīsdesmit tā saukto isto sliuku Lumbricidae dzimtai piederošu sugu. Zoosistemātiķi šo dzimtu ir iekļāvuši posmtārpu tipa jostaiņu apakštipa mazzartārpu klasē. Jebkuras istās sliekas slaikais ķermenis sastāv no vismaz astoņiem desmitiem ar neapbruņotu aci itin labi saskatāmu gredzenveida segmentu jeb, latviski sakot, pos-

mu. Ķermeni klāj sīki, ar neapbruņotu aci nesaskatāmi sariņi. Šie sariņi palīdz dzīvniekam pārvietoties un nostiprināties starp aliņas sienām. Tie izvietoti kūlīšos ķermeņa apakšpusē un sānos pie vieniem posmiem, atskaitot galvu. Makšķermieki, kuri ķerušī sliekas zivju ēsmā, zina, ka veselīgu tārpu vieglāk pārraut nekā izvilkēt no alas. Starp citu, pārrauta slieka parasti bojā neaiziet, bet pieaudzē norauto galu un turpina dzīvot.

Dmitrijs Teļnovs iepazīstina ar sarkanacu kokvarci, kuras ir sastopamas Latvijas dienvidrietumos brīvā dabā.

Vilnis Skuja stāsta, kā dzīvnieki atstāj eksperimentālo informāciju (fekālijas) un ko no tās zinātnieks var nolasīt.

Jānis Ulme par programmu «Atrastā Latvija», kur ir fotogrāfijas — viena objekta atspoguļojums vēsturiski un mūsdienās.

Nu jau teju katrā virtuvē un sabiedriskās ēdināšanas iestādē atrodama arī mikroviļņu krāsns. Diemžēl par to, kas notiek ar tajā sildītu vai gatavotu ēdienu, kāda ir tajā gatavotās pārtikas kvalitāte un ilgtermiņa ietekme uz veselību, aizdomājas tikai retais.

Vai apelsīnu sula patiešām ir tik veselīga un dabīga, kā mums cenšas iestāstīt? Vai ekoloģiski tīra apelsīnu sula vispār ir iespējama?

Jaunākie pētījumi ir pierādījuši, ka dzērvenes labvēlīgi iedarbojas uz mutes gļotādu un smaganām, tāpēc dzērvenes vai dzērveņu ekstraktus ieteicams lietot cilvēkiem ar smaganu slimībām, piemēram, parodontozī. Šajā gadījumā priekšroka būtu dzērveņu ekstrakta tabletes, kas ir košļājamas vai sūkājamas, līdz ar to aktīvās vielas ilgāku laiku uzkavējas mutes dobumā.

ABONĒT redakcijā
ĒRTĀK, ĀTRĀK, LĒTĀK!

Fiziskas personas, abonējot «NOVADNIEKU» uz visu gadu redakcijā, ietaupīs uz abonēšanas kvīts rēķina, kā arī saņems gada abonementu par 11 mēnešu cenu, t. i., Ls 35,20. Juridiskām personām nebūs jāmaksā abonēšanas izdevumi.

«NOVADNIEKA» viena mēneša abonēšanas cena

● fiziskām personām ir Ls 3,20;

● juridiskām personām Ls 3,99 (cena 2010. gadam samazināta par 25%, salīdzinot ar 2009. gadu).

UZMANĪBU!

LĪVĀNU NOVADA iedzīvotāji «Novadnieku» varēs abonēt 27. novembrī no pulksten 10.00 līdz 14.00 GE Money Bank telpās Livānos, Dzelzceļa ielā 1.